

NAPRAFORGÓ

Család- és Gyermekjóléti Központ

Intézményi éves beszámoló a 2023-as évről

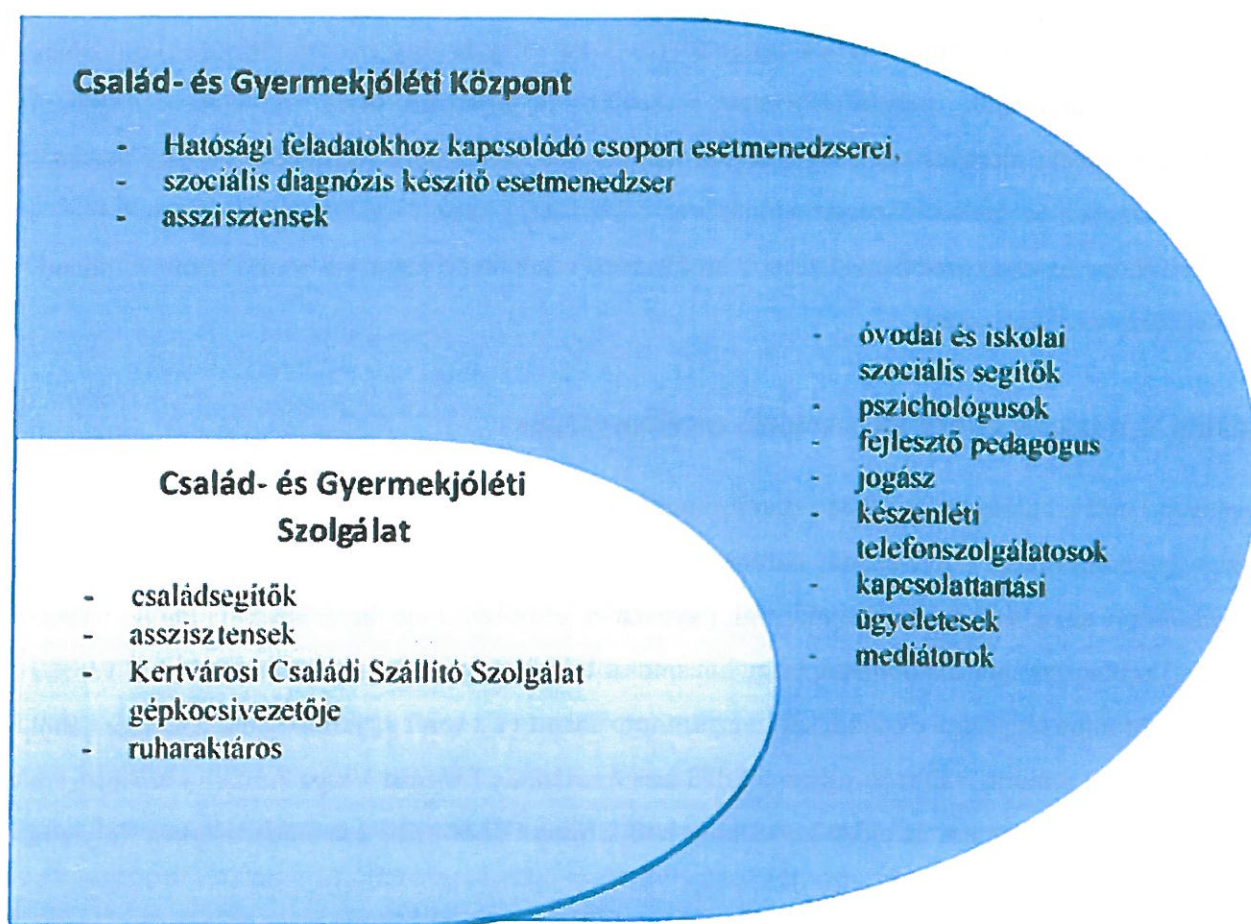
Tartalom

AZ INTÉZMÉNY SZERVEZETI EGYSÉGEI	2
I. CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT	3
1. A Család- és Gyermekjóléti Központ feladatai	3
1.1 Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek	3
1.2 Speciális szolgáltatások	6
1.2.1 Óvodai és iskolai szociális segítő munka	7
1.2.2 Pszichológiai tanácsadás	9
1.2.3 Család/párkonzultáció, családterápia	10
1.2.4 Jogi tanácsadás	10
1.2.5 Fejlesztőpedagógus	11
1.2.6 Mediáció	11
1.2.7 Kapcsolattartási ügyelet	12
1.2.8 Készenléti szolgálat	13
1.2.9 Egyéb speciális szolgáltatások	13
1.3. Szakmai támogatás a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnak és a jelzőrendszer munkájának koordinálása	14
1.4 Együttműködés a hivatali szervekkel és a gyermekvédelemben résztvevő más intézményekkel, civil szervezetekkel	15
II. CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT	16
1. A szolgálatnál megjelent személyek, családok jellemzői	16
2. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenysége a 2023. évben	21
2.1. Szakmai tevékenységek adatai	21
2.2. Adománykövetítés	22
2.3. Díjhátralékkal küzdő családok számára ügyintézés	23
2.4 Munkavállalás tanácsadás	23
2.5 Hajléktalanok ellátása	24
2.6 Távoltartás készenléti szolgálat működtetése	24
2.7. Kertvárosi Családi Szállító Szolgálat	24
2.8. Megelőző tevékenység, prevenciós szolgáltatások	24
Kamasztábor	25
VakációZoo tábor	25
Munkatársak gyermekeinek rendezett tábor: „Zenélő ecsetek”	26
Természet hangjai tábor	26
Erzsébet tábor	27
Alzheimer betegek hozzátartozóinak csoportja	27
Mama-baba klub	27
Kamasz klub	28

Társasjáték klub	28
Interaktív programsorozat kamaszkorról szülőknek.....	28
2.9.Átmeneti gondozás	29
Családok Átmeneti Otthona	29
SOS Krízis Alapítvány Családok Átmeneti Otthona	29
„Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthona	29
Idősek Átmeneti Otthona.....	29
2.10.Észlelő- és jelzőrendszer működtetése.....	30
A jelzőrendszer tagjainak találkozási pontjai.....	31
III. Az intézmény működésének személyi és tárgyi feltételei	33
IV. Képzések, Szupervízió	35
V. Jövőbeni célok, tervek.....	37
Függelék.....	38
Éves jelzőrendszeri intézkedési terv	41

AZ INTÉZMÉNY SZERVEZETI EGYSÉGEI

Az intézményen belül működő két szakmai egység (a Család- és Gyermekjóléti Központ és a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat) munkatársai a jogszabályoknak megfelelő munkamegosztásban végzik feladataikat. A működés struktúrájában változás történt 2023-ban: a Szolgálaton belüli két, korábbi családsegítői csoportot összevontuk, mivel a gyermekvédelmi esetek túlsúlyba kerülése miatt a feladatellátás ezt szükségessé tette, így már nem különülnek el a szociális és gyermekvédelmi segítségnyújtás feladatai külön munkacsoportokra, minden családsegítő mindkét területen dolgozik.

1. ábra: A Napraforgó Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai működési modellje

I. CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT

1. A Család- és Gyermekjóléti Központ feladatai

- A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése, a gyermek védelme érdekében a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó **hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek**;
- **speciális szolgáltatások biztosítása**;
- **szakmai támogatás nyújtása** a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnak és a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a területén működő **jelzőrendszer** munkájának **koordinálása**;

Az elmúlt években nagy, világméretű krízisek zajlanak (pl. Covid világjárvány, háború kitörése Ukrajnában, stb.); a polikrízisek korát éljük, melyek lenyomata a szociális és gyermekvédelmi területeken feltétlenül megjelenik a megroppanó mentális egészség területén általánosan, de szakterületünkhöz szorosabban kapcsolódóan, a gyermekek és családok megterhelődésével, a közösségi kapcsolatrendszerek gyengülésével, a társadalom sérülékeny és megküzdéshez kevesebb erőforrással rendelkező tagjainak romló mentális állapottal szembesülünk munkánk során.

1.1 Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek

Az intézményen belül a hatósági ügyekben érintett munkacsoport az esetmenedzseri team. Négy esetmenedzser végzi a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó javaslatok készítését és a gondozási folyamatok koordinálását, illetve az egyéb hatósági (rendőrségi, ügyészségi, bírósági...) megkeresésekkel induló szakmai feladatellátást. Szerencsére már elmondható, hogy huzamosabb ideje egy stabil esetmenedzseri team végzi a munkát, ami igen fontos tényező a családokkal végzett munkában és a team együttműködése szempontjából is. A szakmai vezető személye változott ugyan a 2023-as év során, de Deleáné Varga Anita a korábbi team tagjaként vállalta el a megbízatást, az előző szakmai vezető, Simon Gábor pedig esetmenedzserként folytatja munkáját.

Gyámhatósági eljárásban a 2023-as évben **143 kiskorú** volt érintett. Ezek az eljárások az alábbi arányokban oszlottak el a különböző ügytípusok szerint:

100 gyermek esetében védelembe vételi, 43 gyermek vonatkozásában pedig szakellátás keretébe tartozó hatósági eljárás zajlott, ami esetmenedzseri tevékenységgel járt.

A törvényi kötelezettségeinknek eleget téve a gyermekvédelmi gondoskodásba került gyerekek szülei számára is segítséget nyújtunk abban, hogy alkalmassá váljanak ismételten a gyermekeik gondozására-nevelésére. Fontosnak tartjuk, hogy a családból kiemelt gyerekekkel a szüleik rendszeresen tartsanak kapcsolatot, ebben igyekszünk segíteni és támogatni a kerületünkben élő szülőket, felhívni figyelmüket a kapcsolat-

tartás fontosságára. A gyermekek hazagondozásában az esetmenedzserek rendszeresen együttműködnek a gyermekvédelmi gyámmal és több esetben a gyermeket nevelő nevelőszülővel is.

A hatósági intézkedéssel érintett gyermekekhez kapcsolódóan a kollégák **88 tárgyaláson** vettek részt. 61 első védelemben vételi és 21 védelemben vétel felülvizsgálati tárgyalás mellett 6 egyéb hatósági tárgyaláson is részt vettek. Esetmenedzsereink **723 családlátogatást** végeztek. Emellett **51 esetkonzultációt** bonyolítottak le (ide a számottevőbb egyéni konzultációkat számoljuk adott gyermek ügyében egy társszakemberrel). Esetmegbeszélést, esetkonferenciát **29** alkalommal szerveztek esetmenedzserek vagy vettek részt más kerület által szervezett fórumon. *Az esetmegbeszélések igen hatékony munkaformák, amikor egy-egy összetett ügyben találkoznak az érintett szakemberek, viszont éppen a sok szereplő idejének összehangolása miatt a megszervezése nem könnyű.*

2023-ban végre, két évi hiába való próbálkozás után, sikerült betölteni a szociális diagnózis készítő esetenedzserei munkakört. A szociális diagnózis a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján meghatározza az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat és a gyermekjóléti alapellátásokat. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális, gyermekjóléti szolgáltatókat és intézményeket, amelyek kötelesek a szolgáltatásra vonatkozó igényt nyilvántartásba venni. Intézményünkben a pszichológiai ellátásainknál tapasztalunk egyre hosszabb várólistát, ezért az erre a szolgáltatásra jelentkező vagy delegált kliensek megszűrésével próbáljuk célzottabbá tenni az ellátást. 2023-ban **92 szociális diagnózis** készült intézményünkben.

A korábbi évekhez képest az adminisztráció jelentősen megnövekedett, bár az esetenedzserek munkájának ez mindig is jelentős része volt, de az országos gyermekvédelmi rendszer (GYVR) általánossá válásával és a kerületi gyámhivatal bekapcsolódásával, már szinte kizárólag ezen a felületen zajlik az adminisztráció, másfelől az intézményi szinten bevezetett új ügyfélnyilvántartó programunk, a CSAGYEEK használata is jelentős részt kíván a munkaidőn belül. Mindez a segítői munka átrendeződését vonja maga után: a közvetlen kliens kapcsolat a munkaidő kisebb részében, becslésünk szerint maximum egyharmadában tud megvalósulni, a többi az adminisztráció. Ráadásul a GYVR használata során felmerült kérdések, problémák kiküszöbölése, a rendszer kiforratlansága miatt csak tovább növeli az ezzel töltött időt, ez szintén az ügyfelekkel való személyes kapcsolattól veszi el a segítő szakemberek idejét.

Kiemelt veszélyeztetettségi területek az év során:

2023-ban 245 kiskorút tartott nyilván a Központ veszélyeztetettként. A vezető probléma alapján legnagyobb arányban (213 kiskorú) továbbra is a *környezeti tényezők* (döntően *családi konfliktus, a család életvitele és életvezetési problémája, továbbá a gyermekekkel szembeni rossz bánásmód: elhanyagolás és bántalmazás*)

játszottak szerepet, másodsorban pedig a magatartási főcsoportba sorolt problémák, ide 27 kiskorút soroltunk (ide tartoztak pl. a *tankötelezettségüket elmulasztó gyerekek vagy a szerhasználók is*).

Az előző évi tendenciákkal összhangban változatlanul meghatározó problémakör a **válási, kapcsolattartási ügyek** súlyozott jelenléte, a szülők között elmergesedett konfliktusok, mely a gyermekek fejlődését veszélyeztetik.

Központunknál ovábbra is jelen vannak a **falcolós, önbüntetés-jellegű iskolai jelzések**, az oktatásból kimaradó, vagy tanulmányaikban lemaradt gyerekekkel kapcsolatos jelzések, ill. a **hozzátartozók közötti erőszakról vagy családon belüli bántalmazásról** szóló rendőrségi, ügyészségi, szociális irodai megkeresések. Az említett időszakban a fiatalok és családok mentális egészsége jelentősen romlott, és ez a kedvezőtlen állapot még mindig fennáll, mely továbbra is erősen leterheli a *pszichológiai ellátásunkat*. A korábbi évhez képest az egyéni tanácsadásban, szülőkonzultációban, családterápiában egyaránt **még jelentősebb várólisták** alakultak ki, pszichológusainknál továbbra is jellemző, hogy sok esetben csak a krízisellátásra fókuszálhatnak annak ellenére, hogy évek óta lassú növekedés van a pszichológiai kapacitásunkban, viszont nem tudunk lépést tartani a növekvő szükségletek ütemével.

A Napraforgóban a korábbi években kialakított bántalmazáskezelő protokoll 2023-ban is a korábban kialakított, és a belső vonalvezetőben megjelenítettek szerint valósult meg. Vagyis bántalmazásról szóló, bejövő új jelzések esetén „**válságstáb**” **kerül összehívásra**, melynek állandó tagja egy *családsegítő, egy esetmenedzser, ha kerületi intézménybe járóról van szó, akkor egy óvodai-iskolai segítő és két szakmai vezető*, akik a rendelkezésre álló információk összefésülése után megbeszélik a konkrét ügy következő lépéseit.

A 2023-as évben sajnos kerületünkben kiemelt és sajtónyilvánosságot is kapó bullying esetek történtek, ahol az elkövetők és áldozatok is gyermekek voltak. Az eset kapcsán Intézményünk rendkívüli esetmegbeszélő összehívását szervezte meg, az érintett intézmények részvételével (iskola, gyámhivatal, rendőrség, pártfogó felügyelő és a Napraforgó Központ családsegítői, esetmenedzserei, óvodai és iskolai szociális segítői, pszichológusai)

A megbeszélést követően 2023.12.01-én az Emberi Méltóság Stratégia közreműködésével egy resztoratív kör megszervezésére került sor, ahol a gyermekek vezetett beszélgetés keretein belül, egymás minősítését elkerülve tudták elmondani egymásnak, hogy kit milyen módon érintettek a történetek. 2023.12.19-én pedig az érintett gyermekek szüleinek is segítséget tudott nyújtani intézményünk az eset feldolgozásához, szintén a resztoratív módszer keretein belül. A bullyingban érintett gyerekek gondozása tovább folyik: részben védelembe vétel, részben alapellátás keretében.

Továbbra is hangsúlyos szakmai hitvallásunk, hogy nem elég a családokat arra figyelmeztetni, hogy magatartásuk veszélyeztető, hanem központunknak abban is jelentős szerepe van, hogy az indulatkezelésben nem

jól szocializálódott, vagy adott krízishelyzet során nem jól reagáló szülőknek **segítő szolgáltatásokat** is tudjunk biztosítani, melyek esélyt adnak számukra a változásra. Így függ össze az egyéni esetkezelés tartalma a speciális szolgáltatások minőségi, magas szakmaiságú kívánalmával. Másképp fogalmazva nem elégséges egy krízishelyzetben a gyors döntések meghozatala a kiskorúak aktuális érdekei mentén, de a családokkal végzett szociális munkának hosszabb távon is valódi tartalmat kell adni, melynek éppúgy része a feltáró munka, a bizalomépítés, a társszakemberekkel való együttműködés, az elemzés, az összefüggések, mintázatok meglátása, valamint a reális célok kitűzése és ezek megvalósítása ill. megvalósíttatásában való segítségnyújtás.

1.2 Speciális szolgáltatások

A speciális szolgáltatások kínálatának sokfélesége, aránya, erőssége nagyban meghatározza egy Központ munkájának minőségét, hatékonyságát. Ezek jövő-orientált szolgáltatások, melyek folyamatos fejlesztésére oda kell figyelni, ha valóban szeretnénk megvalósítani a jogszabályokban és protokollokban elvárt szintű ellátást gyermekjóléti intézményként.

A lakosság körében is népszerűek, és számunkra, szociális- és gyermekvédelmi szakemberek számára is nagyon fontos eszközök, amikor megtervezünk egy segítő folyamatot az adott probléma mentén. A munkának elengedhetetlen feltétele, hogy házon belül elérhető pl. ingyenes jogsegély szolgálat, pszichológiai tanácsadás, fejlesztőpedagógiai, vagy családterápiás szolgáltatás.

A speciális szolgáltatások drága szolgáltatások, nagy a munkaidő-, hely és szakértelem-igényük. Intézményünk jelentős kapacitásokkal rendelkezik, ugyanakkor sajnos a szükségletek az utóbbi időben meghaladták az ellátó képességünket. Kerületünk probléma térképe indokoltá teszi a speciális szolgáltatások jövőbeni erősítését, hiszen növekvő ütemben kapcsolati problémákkal, nevelési kérdésekkel kerülnek intézményünkkel kapcsolatba ügyfeleink. Fontos fejlesztési irány lenne továbbra is a pszichiátriai konzultáció megteremtése Központunkban. Habár a kerületben elérhető a pszichiátriai szakrendelés, tapasztalataink szerint, romló mentális állapotú klienseink közül sokan nem keresik fel azt. Központunkba bejönnek, mert gyermekvédelmi vagy szociális ügyük van folyamatban, de gyakran vannak kritikus, magukra és gyermekeikre veszélyeztető állapotban. Hatósági megkeresésre adott javaslatainkat, döntéseinket is nagyban erősítené amellet, hogy klienseink állapotában is változást érhetnénk el, ha pszichiáter is láthatná őket, ha a házban hetente akár csak 3 órában, de lenne pszichiáter és így nagy eséllyel bejuttathatóak lennének hozzá a klienseink. A kerületi pszichiátriai szakrendeléssel való szoros együttműködésünk, jó kapcsolatunk jelentős erőforrás a munkánkban.

A bevezetőben jelzett romló mentális állapota a lakosságnak abban is megmutatkozik, hogy a kerületben lakó, de intézményünkkel gondozási kapcsolatban nem álló emberek olyan nagy számban kértek segítséget a 2023-as évben, mely a korábbi években szokatlan várólista kialakulásához vezetett a pszichológiai ellátások

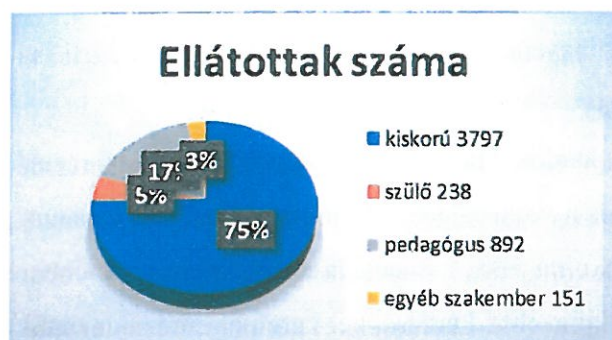
(egyéni konzultációk és családterápia) terén. Mivel intézményünk klienseinek, kiemelten a gyermekvédelmi ügyekben érintetteknek elsőbbséget kell biztosítanunk, ezért a kívülről érkező megkereséseket hátrébb soroltuk, ugyanakkor a kerületi kapacitások növelése lenne a cél a mentálhigiénés ellátások megerősítésével, mivel a lakossági szükségletek ezen a területen nem várható, hogy csökkenni fognak.

1.2.1 Óvodai és iskolai szociális segítő munka

Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység immáron ötödik nevelési éve kínálja szolgáltatásait a kerület nevelési és oktatási intézményeiben. Az induláskor megkötött együttműködési megállapodások felülvizsgálata megtörtént, 2023-ban aláírásra kerültek a friss együttműködési megállapodások a kerület óvodáival és iskoláival.

2023-ban a munkacsoport szakembereinek a száma állandósult, stabilnak mondható. Jelenleg ellátatlan intézmény nincs kerületünkben, viszont a szakemberekre jutó ellátandó létszám magas. Magas a szolgáltatás iránti igény.

Az óvodai és iskolai szociális segítés felöleli a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátását és a preventív munkavégzést egyaránt.

A korábbi évekhez képest az ellátottak (nem halmozott adat) és a szakmai tevékenységek számának (halmozott adat) emelkedése látható. Továbbra is elmondható, hogy szakmailag indokoltan, ugyanazokkal a gyermekekkel, közösségekkel hosszabb időtartamban folyt preventív munka, azaz egy csoportban több alkalommal tartottak munkatársaink foglalkozásokat. Mindezek ellenére emelkedett az ellátott kiskorúak száma, egyre több intézmény veszi igénybe a szakembereink segítségét.

A szakmai tevékenységek megoszlására jellemző, hogy a csoportos feladatvégzés száma nagy mértékben nem változott, míg az egyéni megkeresések száma nőtt.

A csoportos preventív tevékenységek közül legtöbbször továbbra is a *csapatépítést, közösségfejlesztést, szociális kompetenciafejlesztést, pályaorientációt, konfliktuskezelést, bántalmazás, kommunikáció, biztonságos internethasználat, szexedukáció témájú foglalkozásokat, stresszkezelés megtartását* kérték a pedagógusok.

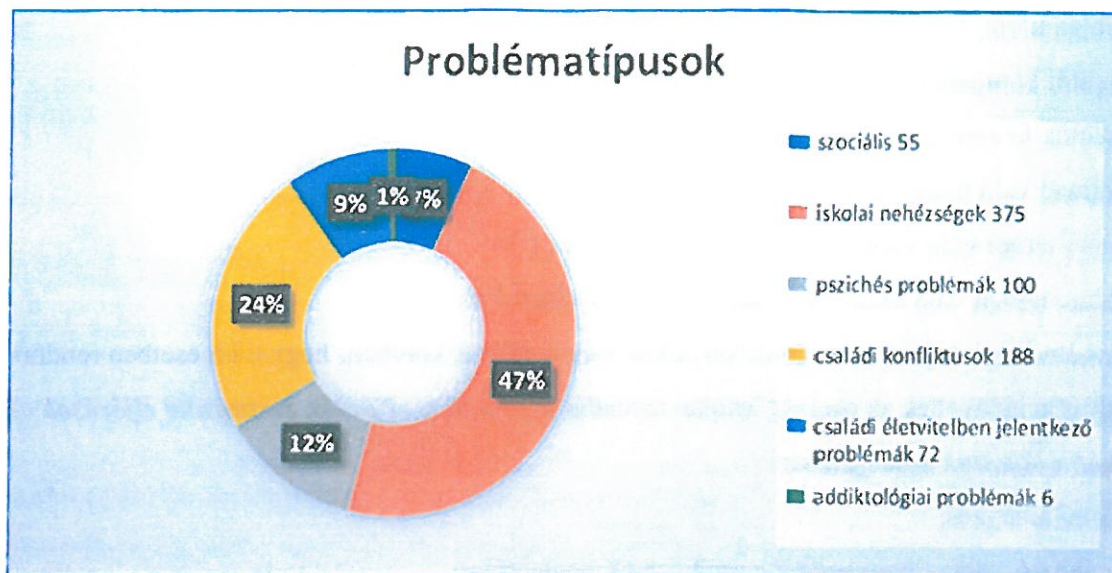
Az intézmények a következő problémák miatt kérték a leggyakrabban segítséget:

- iskolai konfliktushelyzetek;

- iskolán kívüli konfliktushelyzetek
- a szülői kompetenciák hiányosságai;
- a szülők közötti konfliktus negatív hatása a gyermekekre;
- szülővel való kommunikáció nehézségei;
- online térből való visszafolyása az iskolai életbe (!)
- online térben való személyes adatokkal való visszaélés
- az online bullying olyan mértékben jelent meg a diákok körében, hogy több esetben rendőrségi intézkedést is igényeltek az esetek; iskolai szociális segítőink *mediációs, resztoratív eljárások alkalmazásával nyújtottak támogatást;*
- iskolai hiányzás,
- a gondozó szülő elhanyagoló/veszélyeztető magatartása,
- magatartási-beilleszkedési problémák;
- tanulási nehézség, illetve önsértő magatartás
- Elf Bar eladása/birtoklása
- folyamatban lévő válás-gyermekek elhelyezési per, szülők közötti bántalmazás
- digitális eszközök használata/"kütyüzés" hatásai a gyermekekre
- pedagógiai szakszolgálati vizsgálat szükségessége, illetve várakozás annak eredményére
- folyamatos problémaként van jelen egyes kínai családokkal történő kapcsolattartás, a gyerekek integrációjának az elősegítése, ami nyelvi akadályokba ütközik.

A Központ nyári **prevenciós programjainak** feladataiból - klienseknek és dolgozók gyermekeinek szervezett **napközis és ottalvós táboroztatás** - teljes létszámban kivették részüket az óvodai, iskolai szociális segítők.

A mára kialakított és megszokott munkaformák – szociális team, esetmegbeszélés, esetkonferencia, családlátogatás – tovább erősítették a gyermekvédelmi feladatok ellátásában való együttműködést pedagógusokkal, óvodai és iskolai pszichológusokkal, családsegítőkkal, esetmenedzserekkel.

A problématípusok közül továbbra is a legtöbbször magatartási, beilleszkedési zavarokban, az iskolai konfliktushelyzetekben és hiányzásokban megnyilvánuló iskolai nehézségek száma a legmagasabb. Számosságában nem változott a pszichés problémák (szorongás, szuicid gondolatok, céltalanság, motivátlanság) mértéke.

A pedagógusok továbbra is a leterheltség, a szülőkkel való kapcsolattartás, a sajátos nevelést igénylő gyermekek integrálásának, felzárkóztatásának nehézségével küzdenek leginkább.

Az óvodai, iskolai szociális segítők szakmai személyiségüket továbbra is csoportos szupervízióval, továbbképzésekkel igyekeztek megerősíteni, fejleszteni. A munkakörhöz kötött kötelező képzések teljesítésében jelentős előre lépés történt, 4 kolléga sikeresen elvégezte az SZGYF által szervezett képzést.

A munkacsoport jelenleg 10 fővel látja el az egyre nagyobb pszichés terhelődéssel járó, folyamatosan emelkedő mennyiségű feladatokat. A terület ellátandó gyermeklétszámhoz előírt 13 fős segítői létszám optimálisabb körülményeket teremthetne az óvodai és iskolai szociális tevékenységhez.

1.2.2 Pszichológiai tanácsadás

A pszichológiai segítségnyújtás elengedhetetlen eszköz a gyermekvédelemben és a családsegítésben is. De nem csak a családsegítők/ezetmenedzserek által delegált esetek kerülnek a szolgáltatásba, jelentős számú önként jelentkező is van, aki felkeresi intézményünket és speciálisan pszichológusi segítséget kér önmaga, vagy gyermeke számára. Utóbbi esetekben az egyre hosszabbra nyúlt várólista csökkentésére vezettük be ill. kapcsoltuk össze a szociális diagnózis előszűrő funkcióját, mely során kikristályosodik, hogy pontosabban milyen területeken van elakadás a jelentkező vagy családtagjai életében, és ezek alapján milyen szolgáltatás lenne számára a legrelevánsabb. Előfordult, hogy pszichológiai tanácsadás helyett a családsegítés látszott elsőrendűnek, vagy a probléma súlya inkább igényelt pszichiátriai ellátást, vagy adott esetben először mediá-

ció vagy jogi tanácsadás volt a kiindulópont. Természetesen az ilyen módon előszűrt esetek túlnyomó része ennek ellenére bekerül a pszichológiai tanácsadásba (is), de a várakozási idő alatt is tudtunk velük foglalkozni, és jobban feltárni a megsegítésre szoruló problématerületeket.

Pszichológiai tanácsadóink csapatában 3 félállású kolléga mellett 1 teljes állású munkatárs dolgozik. Intézményünk terápiás ellátást nem biztosít, heti 5 órában azonban tanácsadó szakpszichológusunk látja el a tanácsadási mélységet meghaladó eseteket. Az ő munkája jelentős segítség a speciális esetek ellátásában, melyeket olykor például valamelyik kórház delegálja hozzánk pszichiátriai kivizsgálás után, vagy a kollégák jelzése után dönt úgy a pszichológusi team, hogy klinikai szaktudást igénylő az eset. Sajnos a szociális bértábla keretében a nagy piaci kereslettel bíró pszichológus munkatársak megtartása igen nehéz, inkább a pályakezdő korosztálynál van erre esélyünk, ezért is értékeljük nagyra a részmunkaidőben régóta nálunk is dolgozó, tapasztalt pszichológus kollégát, aki a kerületi pedagógiai szakszolgálat munkatársa is. A pszichológus team bővítése a szükségletek fényében fontos lenne, azonban a munkájukhoz szükséges tér (helyiség) megteremtése intézményünk korlátaiba ütközik. Tapasztaljuk a gyermekkorházi kapacitások csökkenését, amennyiben az általuk egy ideig ellátott gyermekek haza adásakor intézményünkbe küldik tovább az érintetteket további ellátásra. *Jelenleg egyéni pszichológiai tanácsadásra a várólista 4-6 hónap.*

A 2023-as évben pszichológiai tanácsadásra 799 esetben került sor, az érintett kliensek száma 194 fő volt.

Pszichológusaink lehetőségeikhez mérten részt vesznek a team-megbeszéléseken, esetmegbeszélőkön, esetkonferenciákon, ezzel is segítve a családsegítőket, esetmenedzsereket, óvodai-iskolai szociális segítőket munkájukat is, hiszen egy-egy esetben rendkívül fontos a közös gondolkodás, közös felelősségvállalás. Részükről is, továbbra is megfogalmazott igény a pszichiátriai konzultáció bevezetése a Napraforgóban, gyakran szembesülnek ugyanis a problémák hátterében az érintett gyermek vagy szülő pszichiátriai kezelést igénylő tüneteivel.

1.2.3 Család/párkonzultáció, családterápia

Intézményünk keresett szolgáltatása, melynek fejlesztésére állandóan törekszünk a szolgáltatást nyújtani tudó szakemberek kiképzésével is. Ez a szolgáltatás feltétlenül páros vezetést kíván. A munkacsoportban vannak pszichológusok és családterapeuta képzettségű családsegítő munkatárs is. A várólisták csökkentésének reményében önkéntesi szerződést is kötünk a Családterápiás Egyesületnél képzésben lévő jelentkezőkkel, egyik korábbi önkéntesünkől 2023-ban főállású munkatárs lett. Jelenleg is dolgozik intézményünkben családterápiás képzésben lévő pszichológus önkéntes.

Az elmúlt évben 162 család- és párterápiás alkalom zajlott le 85 ellátott részvételével. Az alkalmak számának erős növekedése mutatja a jelentős lakossági igényt. A jövőbeli célkitűzésünk ennek a szolgáltatásnak a stabil munkatársi gárdáját megtartani, sőt lehetőség szerint tovább bővíteni és lehetővé tenni nagyobb esetszám ellátását. Sajnos a kapacitásbővítés feltétele lenne a hely bővítése is.

Nem kíván családterápiás végzettséget a családkonzultáció, mely szintén igen hatékony segítő munkaforma családi konfliktus helyzetekben, elakadásokban, gyermekvédelmi eseteknél. Diplomás családkonzulens munkatárs érkezett intézményünk munkatársi csapatában a 2023-as évben, ő is erősítve ezt a szolgáltatást. 2023-ban családkonzultációs alkalmaink száma 49 volt, 50 ellátottal. *Családterápiás várólistánk hossza jelenleg 7-8 hónap.*

1.2.4 Jogi tanácsadás

2023-ban a jogi tanácsadást újra egy szakember látta el, a korábbi évek két szakemberéhez képest. A biztosított jogi tanácsadási kapacitás azonban a lakossági szükségleteket lefedte, itt várólista nem alakult ki. Jogászunk magas szakmaisággal és elkötelezettséggel dolgozott. 2023-ban összesen 182 alkalommal tartott jogi tanácsadást, az igénybe vevő kliensek száma 161 fő volt.

A jogi tanácsadásra is nagy az igény a lakosság részéről, a jogászunk dolgát nehezíti, hogy a felmerülő kérdések sokszor keverednek mentálhigiénés, adott esetben pszichiátriai problémákkal is. Ezen helyzetek kezelése, kiszűrése, szükség esetén tovább delegálása a szakértelem mellett magas fokú empátiát és emberi hozzáállást kívánnak meg.

Jelentős segítség a 60 óra/év időtartamú, intézményi jogi idősav biztosítása jogi tanácsadónk részéről. A komplexebb panaszos ügyek kezelésében, a jelentős jogi háttérismeretet kívánó szabályzatalkotásban, de adott kliensek gyermekvédelmi ügyeinek jogi vonatkozásaiban is segítséget nyújt intézményünk munkatársainak, mindezzel intézményünk munkájának jogszerűségét erősítve.

1.2.5 Fejlesztőpedagógus

Intézményünkben heti négy órában áll rendelkezésre fejlesztőpedagógus, aki hosszú évek óta intézményünk munkatársa és számíthatunk rá gyermekközpontúságban, nagy tapasztalatban, az egyéni elakadások gondos megsegítésében, a sokproblémás gyermekek kompetens kezelésében és a kollégáknak való visszajelzések terén egyaránt.

A nálunk fejlesztésre kerülő gyerekek legtöbb esetben már súlyos iskolai kudarcokkal küzdenek. Fő cél a tantárgyi felzárkózás mellett ilyen esetekben az iskolai kudarcok okainak feltárása, ezt követően új tanulási stílus és napirend kialakítása. Akinél ez a folyamat sikeres, ott a gyermek önértékelése is javul az elért eredmények fényében, ez azonban nagyon lassú, munkaigényes folyamat.

A fejlesztésre a tanulók egy része folyamatosan, egész évben igényt tart, de jellemző a nyári szünetben jelentkező gyermekek csoportja is, akik a pótvizsgára való felkészüléshez kérnek segítséget.

A fejlesztőpedagógus az esetenedzserekkel, családsegítőkkal és óvodai-iskolai szociális segítőkkal is rendszeresen konzultál, az általa ellátott gyermekek között vannak gyámhatósági intézkedésekkel érintettek is. A

fejlesztőpedagógus bevonására minden esetben kísérletet teszünk, ahol a gyermek tanköteles, de nem jár be az iskolába.

A járványhelyzetben élesített online munkamód intézményünk ezen szolgáltatásában olyan sikeres volt, hogy hosszú távon is alkalmazzuk. Így elérünk olyan gyermekeket is, akik valamilyen ok miatt személyesen nem jönnének be, de online részt tudnak venni a fejlesztésben. *A 2023-as évben 15 gyermek kapott intézményünkben folyamatos, heti rendszerességű fejlesztőpedagógiai szolgáltatást, összesen 177 alkalommal.*

1.2.6 Mediáció

A munkánk során nagy arányban foglalkozunk a válásokat megszenvedő gyerekekkel, akik azt élik át napról napra, hogy a szülők nem tudnak másra fókuszálni, mint a válási harcra. Az alternatív konfliktusrendezést, a bajok korai kezelését a mindennapi mentálhigiénés kultúránk még nem tartalmazza elégségesen. Központunkban gyakran a végletekig elrontott emberi kapcsolatokkal kellene valamit kezdenünk. Pedig a konfliktusok kialakulásának korábbi fázisaiban nagyobb esély lenne az érintettek számára is élhető megoldások és egyezségek kialakítására. Ennek a kultúrának a hiányát mutatja mediációs szolgáltatásunk alacsony kihasználtsága is. Pedig ha a közös gyerek kapcsán úgysem lehet elkerülni, hogy a válás körül/ után bizonyos kérdésekben ne legyen együttműködés, megállapodás, akkor jóval fájdalommentesebb, egyénre szabottabb és olcsóbb is egy szakemberek közvetítésével végigvitt egyeztetési folyamat, mint az évekig tartó pereskedés. Szeretnénk ezt a szolgáltatásunkat erősíteni, népszerűsíteni a jövőben, ugyanakkor nem alkalmas mindenki a mediációs munkaformára. Sajnos egyre nagyobb számban találjuk szemben magunkat a konfliktus olyan indulati fokán álló, mediációra nem alkalmas szülővel, vagy a fizikai ill. érzelmi bántalmazás, a szülők alá-fölérendelt viszonya szól a beavatkozás eme formája ellen. Természetesen ezek a kliensek sem vesznek el, csak más munkaformákban részesülnek, mint segítő beszélgetés, szülőkonzultáció, egyéni pszichológiai meg támogatás.

2023- ban 15 mediáció jött létre. A szolgáltatással ellátottak száma 10 fő volt. Ennek a szolgáltatásnak az erősítése, bővítése jövőbeni célunk. Ugyanakkor a mediáció eszköztárát munkatársaink a gondozási folyamatokban rendszeresen használják, hiszen az alternatív konfliktus rendezés része a családi konfliktusok kezelésének, ezért örömről szolgál, hogy a munkatársak közül többen rendelkeznek mediátori végzettséggel, továbbá a kapcsolattartási ügyelet ellátásában is előírás a mediátori végzettség.

Speciális mediációs forma a jóvátételi eljárás.

1.2.7 Kapcsolattartási ügyelet

Szolgáltatásunk célja, hogy a gyermekek válás után (vagy alatt) is kapcsolatban maradjanak szüleikkel, nagyszüleikkel, testvéreikkel. Ha a gyermeknek ez az alapvető joga valamilyen ok miatt nem biztosított, kapcsolattartási ügyeletünk mediátori (közvetítői) segítséget, semleges helyet és a gyermek számára természetes környezetet (játékokkal berendezett szobát) tud felajánlani.

A szolgáltatás kéthetente péntekenként 14,00-20,00 óra között működik. A 2023. év során **32 főt érintett, akik 96 alkalommal** (idősávban) vették igénybe ügyeletünket.

A gyámhivatal által a központba rendelt felügyelt kapcsolattartások száma jelentősen megemelkedett az előző évekhez képest. 2023. évben a családok szolgáltatásunkat 60 %-ban gyámhivatali határozat alapján, 30 %-ban bírósági végzés alapján és 10 %-ban önkéntes alapon vették igénybe. 2023. évben kötött új megállapodások 100% -ban felügyelt kapcsolattartásra vonatkoznak, ahol a kapcsolatügyeleti munkatárs folyamatosan bent kell, hogy tartózkodjon a helyiségben, ahol a szülő találkozik gyermekével.

Megnövekedett az előző évekhez képest a családon belüli bántalmazás miatt elrendelt felügyelt kapcsolattartások száma. Egy családnál a távortartási végzést a kapcsolattartások időtartalmára függesztették fel. Ez a munkatársak biztonságának kérdését is felveti, mivel a kapcsolattartási ügyelet nyitvatartási időn túl zajlik, biztonsági őr intézményünkben egyébként sincs.

A felügyelt kapcsolattartást igénybe vevő családok közül két család sikeresen el tudta hagyni intézményünket, mert a szülők kapcsolata olyan mértékben rendeződött, hogy nem volt a szolgáltatásunkra szükség tovább.

2023-ban is nagy segítséget jelentett a kapcsolattartási ügyeletünknek Bodza a segítő kutya. Ezzel intézményünk különleges módszertani útra lépett a kapcsolattartáson belül, melynek igen jók a tapasztalatai. A terápiás kutya négy családukknál könnyítette meg a gyermek és a szülő kapcsolódását.

A párhuzamosan ellátott ügyeletek száma, azaz amikor azonos időszámban több gyermek/család kapcsolattartása zajlott, tavaly is megoldandó probléma volt, így állandóvá vált, hogy 3 munkatárs látja el az ügyeletet. A felügyelt kapcsolattartások számának a megnövekedett igénye a további bővítés kérdését is felveti. Finanszírozási kérdés, hogy a munkatársak többletterhelése nem jelenik meg a díjazásban, amikor párhuzamosan futó kapcsolattartásokat kell felügyelniük. Ennek hosszú távú megoldása fontos, mivel a kapcsolattartási esetek súlyossági foka nem csökken, és természetesen az ebből következő konfliktus helyzetek száma és jellege is komoly kihívás a résztvevő teamnek.

A munkateam 6 főből áll, a szolgáltatást forgó rendszerben látják el. Személyük időnként változik, de törekszünk az állandóságra. Jelenleg egy felkészült, összeszokott csapatunk van. A kapcsolattartási team szinte heti rendszerességgel ül össze a családokkal történő tapasztalatok, tervek átbeszélésére.

1.2.8 Készenléti szolgálat

A készenléti szolgálatot az intézmény nyitvatartási idején kívül működtetjük a jogszabályi előírásoknak megfelelően, melynek keretében ügyeletes munkatársunk telefonon tanácsadást, tájékoztatást ad válsághelyzetbe került XVI. kerületben élő egyéneknek és családoknak. Elsődleges cél, hogy aki a kerületben krízishelyzetbe kerül, az azonnali segítséget kaphasson, vagy aki ilyen személyről tud, az jelezze a bajt, és szakemberrel konzultálni tudjon a szükséges lépésekről. A készenléti szolgálat munkatársa az

azonnali, külső beavatkozást kívánó helyzetekben mozgósítja az intézkedésre jogosult szerveket (rendőrség, mentők). 2023-ban 41 alkalommal hívták a kerület lakosai a készenléti szolgálatot.

1.2.9 Egyéb speciális szolgáltatások

Ami még a Központhoz tartozó speciális szolgáltatás, de az előzőekben nem került említésre:

- **Utcai/lakótelepi szociális munka** (ennek keretében működik a **Gázoló Kalandklub** és a **Gázoló Táborok**): A programok 2023-ban **7 egész napos kirándulásból és két táborból** álltak, ahol különleges helyszínekre vihetjük el a gyerekeket, fiatalokat. A 2023-as nyári tábor helyszíne Szentbékállya volt, a tábori kirándulások mellett a résztvevők a Művészetek Völgye programjaiba is bekapcsolódtak. Ősszel az Upponyi szorosban töltöttek 3 napot. A Gázoló klub programjain **21 fő** gyermek vett részt. Az 1 napos kirándulások helyszínei voltak: pl. Róka hegy, Nyakas kő, Budai-hegység: Árpád-kilátó, Oroszlán-szikla, Hármashatár-hegy/Guckler kilátó; Kő-hegy, Gomba szikla, Caprera-patak, Csobaj-bánya, Pilisszentlászló, Kis-Rigó Kör. A Gázoló Kalandklub a Baba-Mama Klub mellett a másik legrégebbi klubja az intézménynek. A klub vezetői óvodai és iskolai szociális segítő munkatársak.

- A **szociális diagnózis** a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján meghatározza az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat és a gyermekjóléti alapellátásokat. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális, gyermekjóléti szolgáltatókat és intézményeket, amelyek kötelesek a szolgáltatásra vonatkozó igényt nyilvántartásba venni. Intézményünkben a pszichológiai ellátásainknál tapasztalunk egyre hosszabb várólistát, ezért az erre a szolgáltatásra jelentkező vagy delegált kliensek megszüréseivel próbáljuk célzottabbá tenni az ellátást. 2023-ban **92 szociális diagnózis** készült intézményünkben.

Az ábrán a speciális szolgáltatások láthatóak igénybevételük mutatóival.

Speciális szolgáltatások		
	alkalom	fő
Pszichológiai tanácsadás	799	194
Fejlesztőpedagógus	177	15
Jogi tanácsadás	182	161
Család/párterápia	162	85
Mediáció	15	10
Kapcsolattartási ügyelet	96	32
Készenléti szolgálat	41	
Utcai szociális munka	15	21
Szociális diagnózis	92	72
Családkonzultáció	49	50

1.3. Szakmai támogatás nyújtása a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnak és a jelzőrendszer munkájának koordinálása

A gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetése a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai közé került a 2016-os jogszabályi változásokkal. A Család- és Gyermekjóléti Központnak azonban szakmai támogatást kell nyújtania a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat számára, kiemelten a jelzőrendszeri munkájának segítése, koordinálása érdekében is.

Mivel intézményünkben egy helyen működik mindkét intézményi részegység, ezért kiválóan megszervezhető az együttműködés, illetve számtalan lehetőség van a munkatársak személyes konzultációira, informális találkozásaira, és több területen közös munkavégzés is folyik (lásd a speciális szolgáltatások és prevenciók beszámolókat, továbbá védelemben vett gyermekek esetén előírt közös munka).

Négy-öt hetente tartunk közös teamet a két szakmai egység (ami a családsegítők, esetmenedzserek, óvodai-iskolai szociális segítők, ill. pszichológusok, jogászok, vezetők felbontás alapján akár 4-6 különféle munkaterületnek is tekinthető) részvételével, melynek fő tartalmi eleme a közös gyermekjóléti esetek és eljárásrendek részletes átbeszélése, elemzése, további teendők összeállítása. Jogszabályi változások, protokollok vagy egyéb igények megjelenése esetén tematikus team keretében beszéljük meg azokat.

A Központ folyamatosan tájékoztatja a Szolgálatot az általa nyújtott szolgáltatásokról, illetve kölcsönösen informáljuk egymást a klienseink számára elérhető, más intézmények és szervezetek által nyújtott ellátásokról.

1.4 Együttműködés a hivatali szervekkel és a gyermekvédelemben résztvevő más intézményekkel, civil szervezetekkel

A Család- és Gyermekjóléti Központ kapcsolatban áll a **jelzőrendszer** összes résztvevőjével, illetve törekszik is az együttműködésre mindazokkal, akik gyermekvédelmi feladatokat látnak el. A kapcsolat - megítélésünk szerint - jónak mondható, de folyamatos munkát igényel a kiépített kapcsolatok megtartása, az újak kialakítása, adott gyermekek kapcsán a rendszeres kommunikáció megszervezése.

A Központ esetmenedzserei közvetlen és folyamatos munkakapcsolatban vannak a **gyámhatóság** munkatársaival. 2023 év végétől jellemző, hogy a gyámhatóság munkatársai és az esetmenedzserek közös családlátogatásokon vesznek részt. Velük minden évben sor kerül szakmaközi megbeszélésre általános és aktuális kérdésekben. Esetmegbeszéléseink rendszeres meghívottjai a gyámhivatal munkatársai.

Budapest Főváros Kormányhivatala Igazságügyi Főosztály, Fiatalok Bűnelkövetők Pártfogó Felügyelői Osztálya részéről a 2023-as évben Stefánka Andrea pártfogó felügyelővel esetmenedzsereink több esetben is együttműködtek.

Megmaradt az együttműködés egy-egy bántalmazásos ügy mentén az **Ökumenikus Segélyszervezet Krisambulanciájával**, akikkel kiegészülve a családok körül lévő segítő szervezetek más-más szempontból tekinthetnek az ügyekre, viszont fontos, hogy lehetőleg egy irányba tereljük, támogassuk a segített, bántalmazott személyeket, gyermekeket, szülőket.

II. CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT

A Család és Gyermekjóléti Szolgálat minden XVI. kerületben élő egyén, család, közösség számára nyitott, szolgáltatásai állampolgári jogon, **önkéntes alapon** vehetők igénybe, illetve veszélyeztetett gyermekekkel kapcsolatos jelzésekre **kötelező** a kapcsolatfelvétel az érintett gyermekekkel, családokkal. Az alapellátás keretében segítséget nyújtunk szociális, mentálhigiénés, életvezetési, foglalkoztatási, lakhatási ügyekben, és hozzánk tartozik a gyermekjóléti alapellátás is. Az ügyfelek számára minden program, szolgáltatás, klub, csoport ingyenesen vehető igénybe.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai egységes szakmai irányelvek mentén látják el a gyermekjóléthez illetve, a családsegítéshez kapcsolódó segítő tevékenységét.

Szoros az együttműködés a Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai egységének esetmenedzsereivel, ők szakmai segítséget, konzultációs lehetőséget adnak amennyiben hatósági intézkedés is szükségessé válik.

1. A szolgálatnál megjelent személyek, családok jellemzői

A Családsegítő Szolgálat feladata a családok komplex segítése. A Szolgálat segítségét az ügyfelek minden kötöttség nélkül, az ügyeleti rend figyelembevételével vehetik igénybe. A segítő tevékenység sikere érdekében az ügyfelek önkéntes együttműködése szükséges.

A Szolgálat a gyermekjóléti alapellátó tevékenysége mellett, működteti az észlelő- és jelzőrendszert. A jelzőrendszeri tagok jelzései révén kíséri figyelemmel a lakosság szociális, mentálhigiénés, anyagi helyzetét.

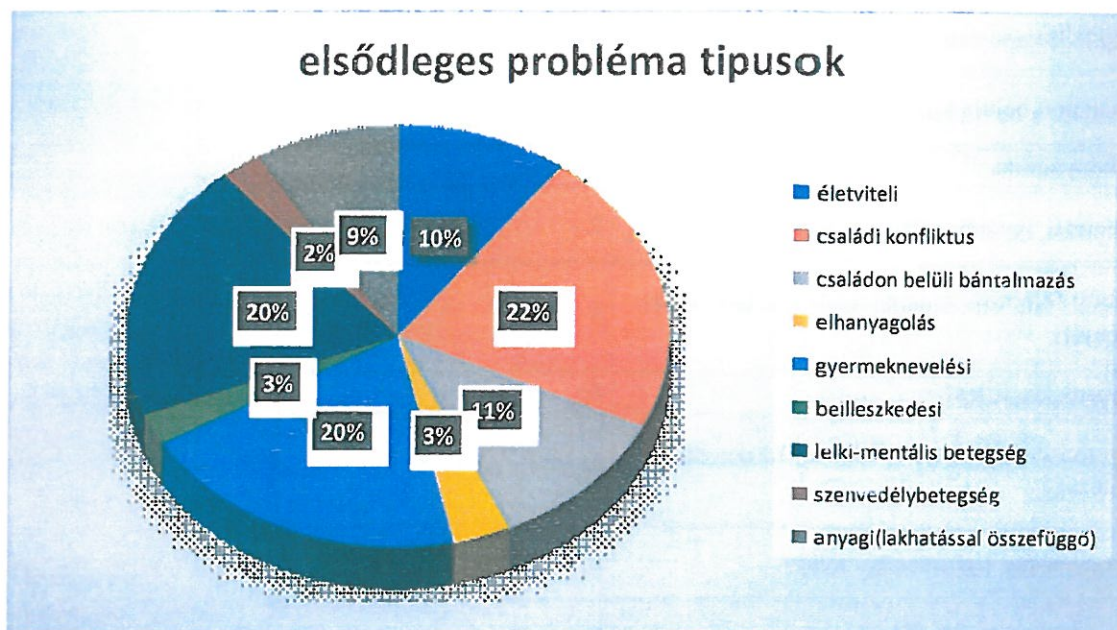
2023-ban 1101 ügyféllel (halmozott adat /650 családdal) kerültek kapcsolatba a családsegítő kollégák. Ebből az új kliensek száma 651 fő, amelyben 368 család érintett. Megállapodás alapján (nem halmozott adat) 216 családdal dolgoztak együtt a családsegítő kollégák, ami 394 főt érintett. Ez az elmúlt évek igénybevételével gyakorlatilag megegyezik.

A 2023-ban gondozási terv alapján ellátott kliensek elsődleges probléma szerinti eloszlása (nem halmozott adat), az alábbi táblázatban látható:

Probléma megnevezése	Kliensek száma
Életviteli	21
Családi-kapcsolati konfliktus	45
Családon belüli bántalmazás	23
Elhanyagolás	7
oktatási, nevelési elhanyagolás	2
ebből: felnőttre vonatkozóan (családi, intézményi)	5
Gyermeknevelési	41
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	5
Magatartás, teljesítmény zavar	2
fogyatékoság, retardáció	1
Lelki-mentális, pszichiátriai betegség	41
Szenvedélybetegség	5
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	3
Foglalkoztatással kapcsolatos	1
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	18
Ügyintézési	3
Információkérés	
Egyéb	
Családok száma összesen:	216
Szolgáltatást igénybe vevő személyek száma összesen	394

Forrás: Napraforgó Központ KSH statisztika saját táblázat A szolgáltatást együttműködési megállapodás alapján igénybe vevő családok száma a probléma fő oka szerint

A 2023-ban az együttműködési megállapodással Szolgálatunknál együttműködés alapján gondozott esetekre vonatkozó főbb problémák egymáshoz viszonyított megoszlása az alábbi ábrán látható:

Forrás: Napraforgó Központ KSH statisztika a jelzőrendszeri tagok jelzései alapján a probléma típusok százalékos eloszlása

A **családi-kapcsolati problémákkal** küzdők aránya lett a legmagasabb, ami szinte azonos a tavalyi tendenciával. Jelentős részben ez a több évig tartó, erős konfliktusokkal terhelt válási procedúrákra vezethető vissza, ahol mind a szülők, mind a gyermekek szenvednek a kialakult helyzettől.

2023-ban – statisztikánk szerint – minimálisan csökkent az intézményünknel megforduló, az **elsődlegesen anyagi nehézséggel** küzdő családok aránya.

A **családon belüli bántalmazás** miatt látóköriinkbe került ügyfelek száma az elmúlt években kismértékben ugyan, de nőtt.

Az elmúlt évek tendenciája az idei évben is folytatódott, klienseink között a **lelki-mentális, pszichiátriai** betegség következtében hozzánk kerültek száma a duplájára nőtt, ezért kiemelt figyelmet fordítunk erre a problémakörre a 2024-es évben.

A **gyermeknevelési problémák** vezető helyet foglaltak el ügyfeleink életében a 2023-as év statisztikája szerint **duplájára emelkedett**, valamint nőtt, a magatartási zavarral hozzánk kerülő kliensek száma is.

CSALÁDI ÖSSZETÉTEL (családok száma)

Egyedül élő	18
Házastársi, élettársi kapcs.élők, gyerek nélkül	3
Házastársi, élettársi kapcs. élők, 1-2 gyerekkel	77
Házastársi, élettársi kapcs.élők, 3 vagy több gyerekkel	28
Egy szülő 1-2 gyerekkel	66
Egy szülő 3 vagy több gyerekkel	14
Egyéb	10
Összesen:	216

Forrás: Napraforgó Központ KSH statisztika A szolgáltatást együttműködési megállapodás alapján igénybe vevő családok száma a család összetétele szerint

Az intézményünknel megfordult egyedülállóak aránya némileg csökkent, valamint a házastársi, élettársi kapcsolatban élő, gyermek nélküliek száma is. A tavalyi évhez képest harmadával csökkent az egyszülős 1 vagy több gyermeket nevelő családok száma. Legnagyobb arányban idén is a házastársi(élettársi) kapcsolatban 1 vagy több gyermekkel együtt élők aránya volt a legnagyobb.

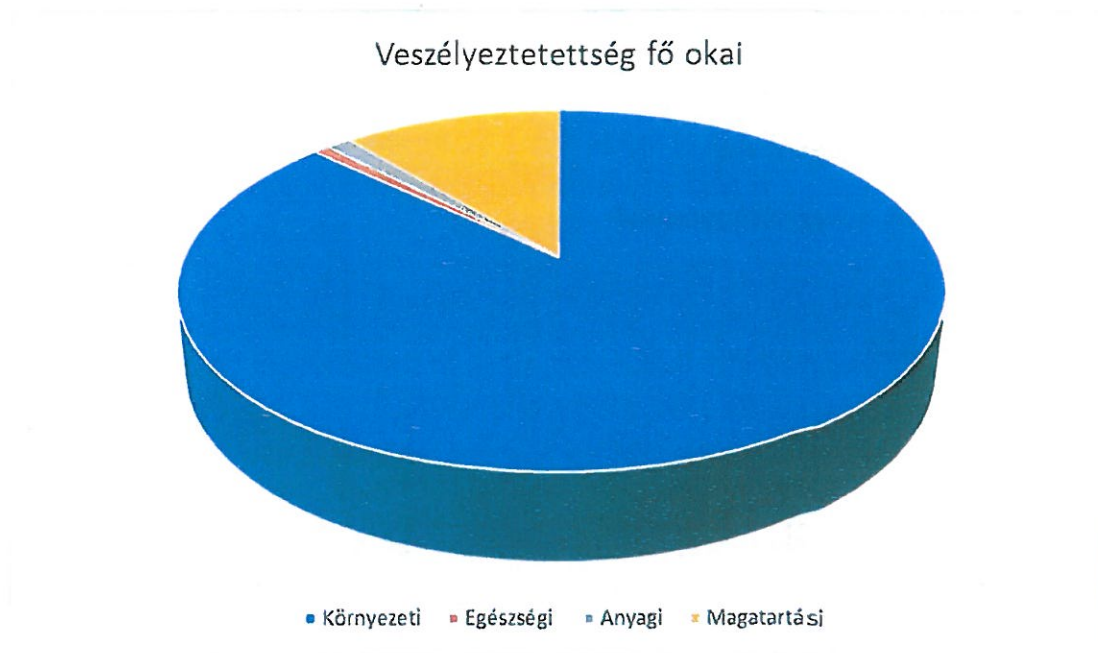
GAZDASÁGI AKTIVITÁS SZERINTI MEGOSZLÁS

Aktív kereső, foglalkoztatott	168
Munkanélküli	14
Nyugdíjas	14
Gyermek, tanuló	128
Összesen:	394

Forrás: Napraforgó Központ KSH statisztika A szolgáltatást együttműködési megállapodás alapján igénybe vevő személyek gazdasági aktivitás szerinti megoszlása

A gazdasági aktivitás szerinti megoszlás gyakorlatilag a 2022-es év adataival megegyezik.

A Szolgálat gondozásába került gyermekek nagy számban veszélyeztetettek. A veszélyeztetettségéről beérkezett jelzést követően a családsegítő felveszi a kapcsolatot az érintett gyermek/gyermekek családjával, és elkezdődik az együttműködésen alapuló segítő munka, melynek célja az észlelt veszélyeztetettség enyhítése, megszüntetése.

Forrás Napraforgó Központ KSH statisztika Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma 2023-ban 245 fő

A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak fő csoportba sorolása segít meghatározni azokat a vezető problémákat mely alapvetően megjelennek a Családsegítő Szolgálat látókörében. A főcsoportok problémái halmozódhatnak, illetve törvényszerűen gyakran össze is kapcsolódnak. A főcsoportok tagozódását és az ahhoz kapcsolódó adatokat a 19.oldalon található diagram részletezi.

A 2022-es évhez viszonyítva látszik a magatartási főcsoportban szereplő gyermekek számának drasztikus csökkenése, mely azt feltételezi, hogy a probléma ugyan nem szűnt meg, hanem már nem vezető okként szerepel. A hangsúly áttevődött a környezeti főcsoportban megjelenő családi konfliktusok, illetve lelki-mentális pszichiátriai betegségek alcsoportjaira.

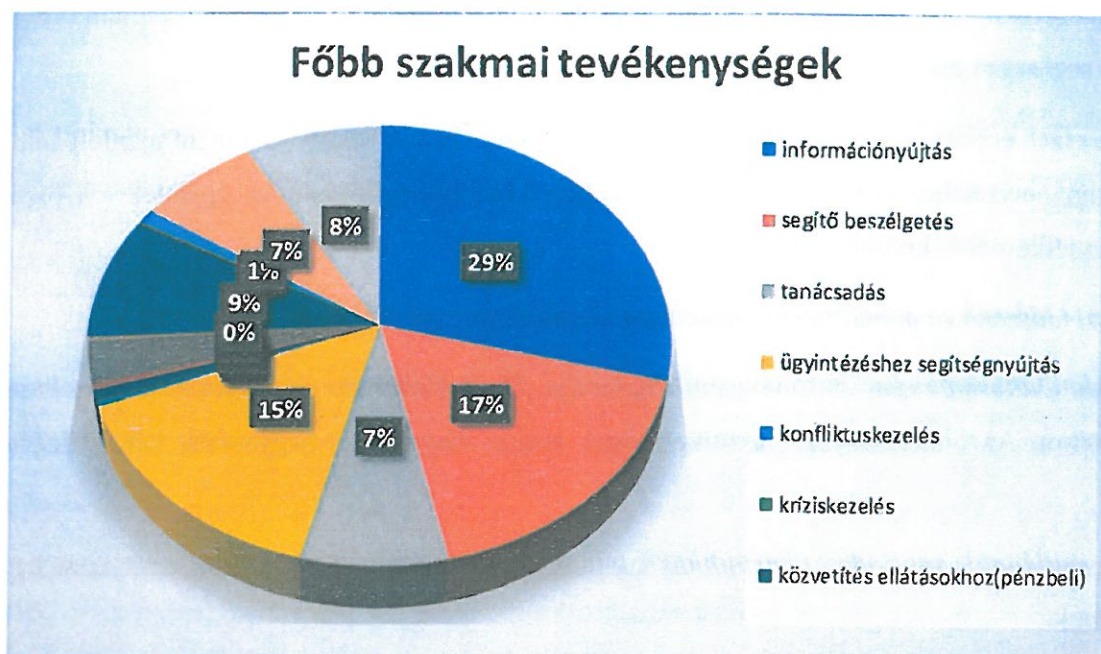
2. A Család-és Gyermejjóléti Szolgálat tevékenysége a 2023. évben

2.1. Szakmai tevékenységek adatai

A családsegítői munkafolyamat során egy kliens esetében gyakran összetett problémával foglalkozunk. Jellemző kliensút a problémák halmozódása, fokozódása.

A *segítő beszélgetés* az egyik fő eszköze a szociális segítő tevékenységnek. A segítő folyamat során, a család és a probléma alaposabb feltárásának érdekében, *családlátogatások* és segítő beszélgetések során igyekszünk feltérképezni a családok erőforrásait. A Szolgáltatnál történő személyes találkozások alkalmával családsegítőink, különböző *hivatalos ügyek intézésében, beadványok, meghatalmazások, hivatalos levelek megfogalmazásában* is segítik a hozzánk forduló klienseket. Kollégáink egész évben monitoringozzák a rászoruló kliensek igényeit és koordinálják a felajánlott *adományok közvetítését* számukra.

A fent említett szakmai tevékenységek adatait az alábbi diagram foglalja össze:

Forrás: Napraforgó Központ KSH statisztika A Szolgálat szakmai tevékenységeinek megoszlása 2023-ban (halmozott adat)

Az év során szoros kapcsolatot tartottunk az alábbi szervezetekkel, intézményekkel:

- XVI. ker. Önkormányzat / Szociális és Szociális Intézményi Iroda/,
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XVI. kerületi tagintézménye,
- egészségügyi intézmények (felnőtt/gyermek háziorvosok, védőnők, kórházak)
- szociális intézmények, gondozási központok,

- bentlakásos intézmények, hajléktalanellátó intézmények,
- oktatási intézmények / óvodák, iskolák/,
- más kerületekben működő család- és gyermekjóléti szolgálatok
- közüzemi szervek, szolgáltatók /Díjbeszedő Zrt, ELMÜ, Fővárosi Gázművek stb./,
- társadalmi szervezetek / Nyugdíjfolyósító Intézet, OEP, stb. /,
- civil szervezetek / pl. Hálózat Alapítvány,, Vöröskereszt” XVI. kerületi Intézménye és Utcai Szociális Gondozó Szolgálat, Gyermekétkeztetési Alapítvány /,

2.2. Adománykövetítés

2023-ban **416 alkalommal** osztottunk ruhát az intézményünk mögött található raktárhelyiségünkben. A kerületi lakosok nagy számban igénylik ezt a támogatási formát (128 kerületi lakos keresett meg minket összesen, volt, aki többször, volt, aki csak egyszer válogatott az adományraktárból).

A nagyobb értékű felajánlásokat /bútor, babakocsi, TV, egyéb háztartási eszköz felajánlása esetén, tárolásra sajnos nincs módunk ezek esetében, ezért csak a közvetítésben tudunk segíteni.

2023-ban **78 esetben** volt lehetőségünk a nagyon rászoruló helyzetben lévő klienseink számára (46 fő) **krízis élelmiszer csomagot** adni.

A Vöröskereszt kerületi szervezete *10 alkalommal összesen 122 élelmiszer csomagot* ajánlott fel, amely a szűkös anyagi helyzetben lévőknek jelentett aktuálisan komoly segítséget. Az ügyfelek a Központ és a Szolgálat ügyfélköréből kerültek ki.

A karácsonyi időszak az adományozás különleges ideje intézményünkben is.

A **16. kerületi Önkormányzat**, intézményünk fenntartója, **75 db élelmiszer csomagot** küldött intézményünknek szétosztásra. Az önkormányzat gesztusa hosszú évekre visszanyúló hagyomány kerületünkben karácsonykor.

Közel, **50 családnak vagy idős kliensünknek** tudtunk olyan meglepetést szerezni, amilyenre év közben nincs módunk.

A „**Karácsonyi Történetek**” fantázianevű felhívásunkra a kerület lakosságának jóvoltából *minden történetben megfogalmazott* kívánság teljesült.

Magyarországi Vietnámi Családok Egyesülete 2 tablettel, 1 mobiltelefonnal, 1 rollerrel, irodaszékkel, páramentesítő készülékkel és élelmiszercsomagokkal támogatta családjainkat összesen 500.000.-forint értékben. Szatmáry Kristóf képviselő úr 3 nagycsaládosnak juttatott gazdag, 50 000 forint értékű élelmiszercsomagot az ünnepek előtt.

Abonyi János, Csizmazia Ferenc és Vajda Zoltán képviselő urak 5 családnak ajándékoztak tartós élelmiszercsomagot.

2.3. Díjhátralékkal küzdő családok számára ügyintézés

Folyamatosan fordultak hozzánk hátralékot felhalmozó kerületi lakosok. Megoldást kerestünk a problémáikra külső és belső erőforrások figyelembevételével, segítettünk az ügyintézésben, figyelemmel kísértük klienseink további életvitelét.

Felvettük a kapcsolatot a számlázó cégekkel, vállalatokkal, 3 ügyfelünk érdekében adtunk be pályázatot a HÁLÓZAT - Budapesti Díjfizetőkért és Díjhátralékosokért Alapítványnak, amely révén az érintettek víz, csatorna, szemétdíj, lakbér számlákon összesen **557.951 forint** jóváírandó támogatási lehetőséget nyertek a vállalt saját rész (530.209 Ft) kifizetésének függvényében.

A rezsihátralékot csökkentő rendkívüli települési támogatás kerületi lehetőségének segítségével nagyobb összegű hátralékok megszüntetésére is reális lehetőségünk volt.

2023-ban rezsihátralékot csökkentő rendkívüli települési támogatásra beadott kérelmeinknél 22 fő részesült támogatásban, 1 fő krízis támogatás formájában kapott segítséget. 1 fő két alkalommal is részesült támogatásban.

A hátralék csökkentését szolgáló RTT támogatások részletezését mutatja a következő ábra.

2023.év	Ön-rész	RTT összege
Áram	0	393.162 Ft
Gáz	0	1.422.833 Ft
Díjbeszedő	0	905.496 Ft
Vagyonhasznosítás	0	78 991 Ft
Társasház Lakásszövetkezet	0	220.000 Ft
Összesen:	0	2.941.491 Ft

Hátralék kezelési tevékenység 2023-ban

2.4. Munkavállalás tanácsadás

Klienseink közül többen tartoznak azok közé, akiknek speciális munkaerőpiaci jellemzői nehezítik az elhelyezkedést. Elhelyezkedésük érdekében **álláskereső tanácsadást** működtettünk, ahol ügyfeleink újsághirdetések alapján és a kinyomtatott aktuális fővárosi álláslisták (melyeket e-mailen minden héten megkapunk) alapján álláshirdetésekre jelentkezhetnek, amihez biztosítottuk a telefonálás lehetőségét, önéletrajzírásban segítettünk, s az interneten is kerestünk számukra munkalehetőségeket.

Folyamatosan tartjuk a kapcsolatot a BFKH Foglalkoztatási Hivatalával, ahová, ha indokolt, az álláskeresés eredményessége érdekében, vagy az átképzési lehetőségek miatt tovább tudjuk irányítani klienseinket.

Együttműködésünk évek óta folyamatos a zuglói **Állás-les Munkaközvetítő Irodával**, így rajtuk keresztül is ki tudjuk közvetíteni az ügyfeleinket.

2.5. Hajléktalanok ellátása

A Vöröskereszt az Önkormányzattal kötött szerződés alapján utcai szociális gondozó szolgálatot működtet a kerületben, a hajléktalanokkal való törődés speciálisan az ő feladatuk.

2.6. Távoltartás készenléti szolgálat működtetése

Jogsabályi kötelezettség szerint, bántalmazás esetén, az ideiglenes távoltartó határozat rendőrségi megküldése után a bántalmazottal és a bántalmazóval is 24 órán belül fel kell, hogy vegyünk a kapcsolatot.

Az ügyeletet folyamatosan biztosítjuk, hétfőigeken előzetes beosztás szerint álltak készenlétben a Szolgálat kijelölt szakemberei.

2.7. Kertvárosi Családi Szállító Szolgálat

A szolgáltatás célja, hogy a kerületben élő családoknak megkönnyítse a különböző szolgáltatásokhoz való hozzáférést, és így hozzájáruljon a családok életminőségének javításához. A szállítások egy 7 üléses Nissan NV 200-as autóval történnek. A 2023-as év a Szállító Szolgálat autójának balesetével kezdődött sajnos, ami az autó jelentős károsodásához vezetett, azonban nagy örömünkre személyi sérülés nem történt. Így azonban az autó javítása miatt a szolgáltatás szünetelt 2023. január 24- től 2023. május 17-ig.

A szolgáltatást 2023-ban **37 kliens (22 család)** vette igénybe **791 alkalommal**. A gyermekek így eljutottak a szükséges fejlesztésre, orvosi rendelőbe, kórházakba, intézményekbe. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy elsősorban a fogyatékkal, krónikus betegséggel élő gyermekek szülei számára jelent nagy segítséget a szállítás, kiemelt igény, hogy a gyerekek a számukra kijelölt speciális oktatási intézménybe juthassanak el, illetve kerületi óvoda részéről is felmerült igény a fejlesztések megszervezésében, ahol a fejlesztés másik intézményben zajlik és a napközbeni utaztatása a gyermekeknek körülményes.

2.8. Megelőző tevékenység, prevenció szolgáltatások

Évekre visszamenőleg igaz a megállapítás, hogy a prevenció tevékenységeinkkel nagy létszámban érjük el a gyerekeket és a felnőtteket egyaránt. Célunk egyrészt, hogy értelmes szabadidős tevékenységeket kínáljunk, másrészt, hogy klubjaink segítségével megelőzzük a problémák kialakulását. Figyelemmel kísérjük a lakossági igényeket, próbáljuk ezekre reagálva összeállítani kínálatunkat, kiemelten figyelve a sérülékenyebb tár-

sadalmi vagy életkori csoportokra (idősek, kamaszok, kisgyermekes családok, fogyatékkal vagy krónikus betegséggel élők).

Célzottan próbáljuk elérni a valamilyen szempontból veszélyeztetett gyermekeket.

Prevenációs kínálatunk különlegessége, hogy mint intézményünk minden szolgáltatása, ezek is ingyenesen elérhetőek, jelentős értékhez juttatva így kerületünk lakosait.

Szünidei Napraforgós Napok

Sok éves hagyományunknak híven a nyári szünet kezdetén 1 hetes, napközbeni elfoglaltságot biztosító, szabadidős programokat szerveztünk a 6-12 éves, iskolai korosztálynak, hozzájárulva ezzel a családok, szülők szünidei gyermekfelügyeleti problémájának megoldásához is. A 2023-as évben a tábor programját gazdagították a rendőrség, mentősök és tűzoltók interaktív foglalkozásai, járt nálunk terápiás kutya, a Fair Play Event Kft. különleges udvari játékaival, a gyermekeket moziba vittük, meglátogattuk velük a VR Vidámparkot és a Minipoliszt is.

A tábor 5 napon keresztül tartott, minden nap 31 gyermeket fogadtunk.

Kamasztábor

A Napraforgós Napok második hetében a kamaszoknak szervezünk programokat. Tapasztalatunk szerint a középiskolai korosztály is igényelné még a szervezett nyári programokat, de saját korosztályával. Így 2023-ban is a 12-17 évesek külön, nekik szervezett héten voltak együtt. Megtartva a tavalyi helyszínt, 2023-ban is a kezdő budapesti nap után Diósjenőre utaztak a kamaszok, munkatársaink kíséretében. A tábor profilja személyiségfejlesztő jellegű csoportfoglalkozások voltak, élményekkel, kirándulásokkal egybekötve. A fiatalok a sok-sok egymással töltött idő mellett szívesen kapcsolódtak be az ebédfőzésbe, pingpong és darts bajnokságba, kirándulásba. Legnagyobb élményük az esti záró tábortűz és megosztó kör volt.

A tábor 5 napon keresztül tartott, 18 fiatal részvételével.

VakációZoo tábor

Évek óta részt veszünk a Fővárosi Állat- és Növénykert díjmentes táborában, ahová család- és gyermekjóléti központok küldhetnek az intézménnyel kapcsolatban álló gyermekeket 5 napos táborukba.

A napközis táborba jelentkező gyermekek hétfőtől péntekig részesei lehetnek az Állatkert életének: bepilanthattak az itt dolgozók munkájába, élménydús zoopedagógiai foglalkozásokon vehettek részt, állatbemutatókon okosodhattak, kézműves programokon alkothattak. A táborok oktatási-nevelési célja az iskolában megszerzett ismeretek, készségek játékos felelevenítése és gyakorlása, speciális állatkerti környezetben, érdekességekkel színesítve. A tábor csoportjait és foglalkozásait szakképzett állatkerti munkatársak és elhiva-

tott pedagógusok vagy pedagógushallgatók vezették, munkatársaink minden programon kísérték a kerületi gyermekeket. A táborozóknak tízórait, meleg ebédet és uzsonnát biztosítottak.

A tábor 5 napig tartott, 17 kerületi gyermeket tudtunk eljuttatni és kísérni.

Munkatársak gyermekeinek rendezett tábor: „Zenélő ecsetek”

4 évvel ezelőtt fogalmazódott meg az igény, hogy mivel magunkat családbarát intézménynek tartjuk, a munkatársak gyermekeinek is szervezzünk tábor. Azóta minden évben valamilyen tematika mentén rendezzük meg ezt a tábor. 2022-ben a társadalmi felelősségvállalás volt a téma, ott tapasztaltuk meg azt, hogy a gyerekek, a vegyes életkor ellenére (4-15 évesek) mennyire nyitottak ilyen témákra és azt valljuk, fontos, hogy a gyermeki lényük részeként még meglévő érzékenységüket erősítsük, hogy tudatos, felelősségteljes, szolidáris felnőttekké válhassanak. Idén szinte már természetes volt, hogy "ne csak magunkra gondoljunk", hanem tegyünk is együtt valamit, bármilyen apró is, a társadalomért. 2023-as téma a zene és festés lett. A zene, mint játék, közösségi élmény, kifejezési eszköz. Ezért adományként ajánlottuk fel a Bethesda Gyermekkórháznak, Jónás Anna művészeti vezető ötlete alapján, a gyerekek által készített óriás festményt, hogy azok a kortársak, akik bent vannak a kórházban, legalább percekre kizökkenhessenek egy másik világba.

A táborban segítőként két közösségi szolgálatot teljesítő középiskolás is részt vett. Voltunk a Zene Házában, kézműveskedtünk, hangterápiás bemutató foglalkozáson vettünk részt, közösséget építettünk a dunakeszi szabadstrandon, de volt Gomoku verseny, számháború, palacsintázás és záró közös főzés is.

A tábor 5 napján 18 gyermek felügyeletét biztosítottuk és kínáltunk számukra tartalmas programokat, míg a szüleik munkájukat végezheték.

Természet hangjai tábor

A Napraforgó Központ először rendezett sajátos nevelési igényű gyermekek számára tábor. Mivel iskolai szociális segítőnk jelen van a Göllesz Viktor Óvoda, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben, igen jó munkakapcsolatot kialakítva az ottani pedagógusokkal és gyermekekkel, kivitelezhetőnek tűnt egy ilyen tábor. Június utolsó hetében rendeztük meg a Természet hangjai néven a tábor, 9 gyermek részvételével. Az 5 nap alatt volt rengeteg kirándulás, figyelve a természet hangjait és ismerkedéssel az erdőben élő állatokkal, nemezelés, festés, közös zászló készítés, minden napos közös zenélés. A tábor zárásaként a szülők is megnézheték a héten készült képekből készült videó montázst, az elkészült műveket és meghallgatták a gyermekek által megtanult dalt. Egy nagyon kedves és jól működő kis közösség alakult ki.

Erzsébet tábor

Öt napos táborban, 8 sajátos nevelési igényű gyermekkel kezdtük meg a nyaralást Zánkán, az Erzsébet táborban. A gyermekek felső tagozatos diákok voltak. Célul tűztük ki az egyéni személyiségfejlesztést, az osztály és az iskolai közösség kohéziójának erősítését, amire a tábor programjai megfelelő kereteket adtak. A tábori programokon kívül ezt a folyamatot a szociális munka eszközeivel, saját témáinkkal egészítettük ki. A gyermekek nagyon jól érezték magukat, és így, a megkezdett folyamatot az iskolai kereteken belül, kétheti rendszerességgel ismétlődő klubfoglalkozásokon mélyítjük. Idén nyáron ismét pályázunk, bízva abban, hogy a megkezdett folyamatot ugyanezzel a kis csapattal tovább vihetjük.

Alzheimer betegek hozzátartozóinak csoportja

A Napraforgó Központnál működő Alzheimer betegek hozzátartozói csoportja egy érintett hozzátartozó kérésére és bevonásával indult. Intézményünk a csoport működéséhez szervező munkát, infrastruktúrát, és a csoportok levezetését biztosítja két kollégával, illetve a témában járatos szakemberek meghívásával havi egyszer 2 órában. A csoport tartalmilag egy önszervező csoportként működik, ahol a tagok megosztják egymással tapasztalataikat, érzéseiket, nehézségeiket. A csoport célja az is, hogy a területben élő, demenciával élő hozzátartozót ápoló emberek életét könnyítse. Mivel a demenciával élők napközbeni felügyelete kerületünkben még nem megoldott probléma, ez az ápoló, felügyelő családtagra ró nagy terheket: nem jut el orvoshoz, műtőre, vagy csak ügyet intézni, fodráshoz, bankba stb. A hozzátartozói klubba sem tudnak emiatt időnként eljönni. Nagy segítség lenne **egy demens nappali ellátás létrehozása, mely biztosítani tudná a demens betegek fejlesztését, szinten tartását illetve a hozzátartozók szabadidejét, regenerálódását. Ez a szolgáltatás hiányzik kerületünkben**, a hozzátartozók keresik ebben a kapcsolatot az önkormányzattal. A csoport Alzheimer kórban szenvedők házastársaiból, vagy gyermekeiből áll. Ebben az évben újdonság volt a résztvevők számára művészetterápiás foglalkozások megszervezése. A 2023-as évben **8 csoportfoglalkozás volt** 27 résztvevővel (halmozatlan adat 10 ügyfél).

Mama-baba klub

A klub régi hagyomány intézményünkben. A kismamák tapasztalatot cserélnek, míg gyermekeik együtt játszanak. Ezek az alkalmak a szülők visszajelzései szerint nagyban elősegítik a gyermekek beilleszkedését a bölcsődébe, illetve óvodába. Ezen túlmenően az anyák számára jó lehetőség a kisgyermekes időszak során is a közösséghez való tartozás, az izoláció csökkentése. A klub legfőbb kihívása is ez: évről évre újra kiépíteni a „csapatot”, hiszen a bölcsődés vagy óvodás korú gyerekek az intézménybe kerüléssel már nem járnak a klubba, szűk 1-2 év, amikor a klubnak helye van a családok életében. Kivételt képeznek a többgyermekes családok, ahol az anyukák ismerősként térnek vissza az újabb „csemetével”, s ünnep, ha az intézménybe járó nagyobb gyermek is visszatér egy-egy foglalkozásra. Hagyomány egy-egy külső szakértő meghívása a kis-

gyermekkor kérdéseinek megbeszélésre. Szendrei-Kloknicer Anna Mária pszichológus visszajáró vendége a klubnak.

A klub az elmúlt évben **32 klubfoglalkozást** tartott, összesen 254 résztvevővel (halmozatlan adat 36 kliens).

Kamasz klub

A kamasz korosztálynak hetente szervezett program során alkalmuk nyílt a fiataloknak a saját korosztályuk problémáiról történő beszélgetésekre. A veszélyeztetett, ellátásunkba kerülő családok gyermekeinek részvétele a klubban speciális eszköztárat kíván a klub vezetőitől és szüntelen újra tervezést, ugyanakkor jelentős kiegészítése a családsegítésnek.

A 2023-as évben **19 csoportfoglalkozást** tartottak munkatársaink 141 fő forgalmi adattal. Ez **20 kamasz** klubtagot jelent (halmozatlan adat).

Társasjáték klub

Ez a klub is illeszkedik annak a sorába, hogy intézményünkben olyan tartalmas szabadidős foglalkozásokat kínálunk, melynek során biztonságos környezetben, gyermekvédelmi szakemberek vezetésével találkozhatnak a gyerekek. Ez a klub a 9-12 éves gyerekeknek kínál találkozási lehetőséget és jó programokat.

Év végéig **17 klubfoglalkozás** volt összesen 60 résztvevővel. Ez **13 gyermek** klubtagot jelentett.

Lámpás klub

A Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Regionális Egyesületének közösségi civil szervezőjének megkeresése nyomán intézményünk 2023-ban is helyet biztosított a „**Lámpás Klub**” - a XVI. kerületben élő érintetteknek szervezett foglalkozásnak. Múlt évben **11 alkalommal** került megrendezésre 7- 9 fő jelenlétével.

Interaktív programsorozat kamaszoktól szülőknek

2022-ben kezdődött, 2023-ban zárult interaktív programsorozatunk a kamaszokról, melyet kifejezetten ilyen korosztályú gyermeket nevelő szülőknek rendeztünk. Három alkalmas programsorozatunk első alkalmán Kamasz-körkép címmel Dr. Madarassy-Szücs Anna gyermek-és ifjúságpszichiáter tartott előadást. A második alkalommal Takács Péter klinikai szakpszichológus felelt a szülők kérdéseire. Az utolsó programon pedig a szülők kiscsoportos műhelymunkában, saját élmény feldolgozásával foglalatostkoddak. A program nagyon jó visszajelzéseket kapott a résztvevő szülőktől.

A programsorozat **három alkalmán** összes résztvevők száma 30 fő volt (halmozatlan adat 19 ügyfél).

2.9. Átmeneti gondozás

A krízisellátás eszközei között kiugró jelentőségű az átmeneti gondozást nyújtó otthonok megléte. Kerületünk ellátási szerződés formájában tesz eleget jogszabályi kötelezettségének. Sokat jelent az önkormányzat támogató hozzáállása a helyek kihasználása tekintetében.

Családok Átmeneti Otthona

A XVI. kerületi Önkormányzat és a Magyar Protestáns Segélyszervezet közti szerződés szerint a Segélyszervezet éves szinten két kerületi család számára biztosítja a szolgáltatást, azaz a családok átmeneti otthonában való elhelyezést. Az elmúlt év során 1 kerületi családnak biztosított lakhatási lehetőséget a családok átmeneti otthona.

Mivel az SOS Krízis Alapítvány a kerületünkben működteti az egyik családok átmeneti otthonát, szoros az együttműködés. A szakmaközi megbeszélésen abban egyeztünk meg, hogy a családok gondozását az Otthon szakemberei végzik, ugyanakkor használják az általunk nyújtott szolgáltatásokat.

Végig teljes kihasználtsággal működtek.

„Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthona

A 4. kerületi Aranyhíd Gyermek Átmeneti Otthonával van a 16. kerületi önkormányzatnak ellátási szerződése, oda küldhetjük az időszakos szülői felügyelet nélkül maradt, vagy teljes ellátásra, bentlakásra szoruló, de jó eséllyel visszagondozható gyermekeket ideiglenes elhelyezésre. 2023-ban **5 kerületi gyermeket** érintett az elhelyezés ebből 3-6 éves volt 1 gyermek, 6-10 éves 2 gyermek, 10-14 éves volt 1 gyermek. Nemek szerinti elosztásban az 5 gyermekből 4 fiú és egy lány vette igénybe a szolgáltatást. Ebből egy testvérpár rendszeres oktatási intézménybe szállítását Szolgálatunk vállalta, tekintettel arra, hogy a szülők önerőből nem tudják biztosítani gyermekeik iskolába juttatást. A 2022-2023-as tanévben heti rendszerességgel a Kertvárosi Szállító Szolgálat biztosította a család számára a szolgáltatást.

Az önkormányzat minden alkalommal támogatta a létszám feletti, de kríziselhelyezésre szoruló gyerekek befogadását.

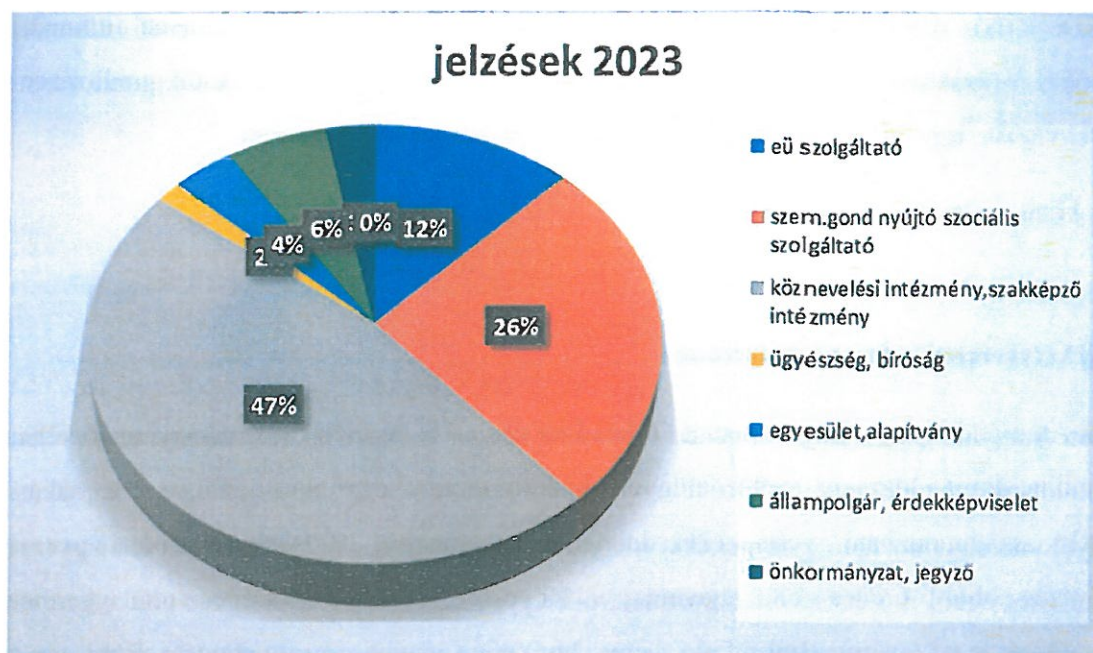
Idősek Átmeneti Otthona

A IV. kerületi Őszi Fény Integrált Gondozási Központtal van XVI.. kerületi önkormányzatnak ellátási szerződése. Közreműködésünkkel 1 idős hölgy nyert elhelyezést átmeneti időszakra.

2.10. Észlelő- és jelzőrendszer működtetése

Az egyének, családok, gyermekek problémáinak időben történő felismerése és azok minél korábbi enyhítése, megoldása érdekében az állam a szociális és gyermekjóléti ellátórendszerének keretében észlelő- és jelzőrendszert működtet.

Ez az észlelő- és jelzőrendszer ágazatok, intézmények, szakemberek és magánszemélyek közötti együttműködés, amelynek célja a problémák, veszélyeztető tényezők, krízishelyzetek észlelése és felismerése és jelzése az erre a célra kijelölt szolgáltató felé, melyek az 1993. évi III. törvény és az 1997. évi XXXI. törvény szerint a család- és gyermekjóléti szolgáltatók, így kerületünkben a mi intézményünk. **A tárgyévben az észlelő és jelzőrendszer által küldött jelzések száma 150 volt, melyben a jelzéssel érintettek száma 145 fő (nem halmozott adat).**

Forrás: Napraforgó Központ KSH statisztika 2023-as évben a Szolgálatához érkezett jelzések (halmozott adat)

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat intézményegységéhez a 2023-es évben 150 jelzés érkezett.

A köznevelési intézmények láttak el minket a legtöbb jelzéssel, kapcsolatunk az intézményeikkel a legaktívabbnak mondható. A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók - más család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ- is gyakran küldtek jelzést, legtöbbször esetátadás keretében kerül hozzánk egy korábban máshol gondozott család, akik a kerületbe költöztek. Az egészségügyi szolgáltatók közül a védőnők 5, kórházi szociális munkás 10 esetben jelzett. Lecsökkent a járási hivatal gyámhivatalából érkező, főleg a felnőtt korosztályt érintő jelzések száma.

A jelzőrendszer tagjainak találkozási pontjai

Szakmaközi megbeszélések

2023-ban a szakmaközi megbeszélések egyik célja, hogy külön-külön szakmai egységenként keressék fel a jelzőrendszer tagjait. Ezzel a kezdeményezéssel azt szertették volna a szakemberek elérni, hogy a jelzőrendszer tagjai számára speciálisan, a felmerülő egyedi igényekre tudjanak reagálni közvetlenül reagálni.

A szakmaközi találkozások a jelzőrendszer működéséhez és a szociális- és gyermekjóléti munkában érintettek személyes kapcsolatainak kialakításához, megerősítéséhez fontos eszköz, illetve a közös munkánkat érintő változások, új információk megosztására ad lehetőséget. Megtartásukat jogszabály írja elő.

Tematikus szakmaközi megbeszélések szervezése történt 7 alkalommal, egy alkalom magában foglalt több jelzőrendszeri szervet. Ezeknek a beszélgetéseknek a célja nem egy konkrét ügy kezelése, hanem előre meghatározott témakörben, aktuális kérdés, vagy kérdéskör több szempontú feldolgozása. A megbeszélések témája:

1-3. alkalom: ADHD szakmaközi műhely, amely 3 alkalmat foglalt magába és a Bethesda kórház közreműködésével valósítottuk meg óvodapedagógusoknak és a 6-18 éves korosztályt nevelő általános és -középiskolai pedagógusoknak

4. alkalom: Interkulturális ismeretek átadása, meghívott előadókkal a kerületünkben tanuló Vietnámi és Kínai diákokat érintő nevelési és gyermekvédelmi sajátosságokkal. Meghívottaink a kerületi általános iskolák pedagógusai voltak.

5. alkalom: „Út a korai fejlesztésig” címmel a pedagógiai szakszolgálat munkatársaival bölcsődei dolgozóknak szerveztünk tematikus ismeretterjesztő előadást.

6. alkalom: Az abúzus/bántalmazás témakörében a gyámügyi előadóknak és a rendőrség képviselőinek szerveztünk egyeztető és információs fórumot.

Éves Szakmai Tanácskozás

A 2023-as év jelzőrendszeri működéséről szóló éves **szakmai tanácskozás** 2024. február 29-én került megrendezésre 92 fő részvételével. Az éves tanácskozás megrendezése a Szolgálat szakmai egységének feladata, de egész intézményünk részt vesz az előkészítésben és lebonyolításban.

A helyszín a János utcai Szentmihályi Kulturális Központ volt.

Minden évben keressük azt a témát, ami a legaktuálisabb, ami tapasztalatunk és a hozzánk befutó gyermekvédelmi jelzések alapján olyan terület, amivel leginkább küzdenek a kerületi intézmények.

Mivel 2023-ban kerületünkben – sajtónyilvánosságot is kapott - kortárs bántalmazások történtek, ezért a tanácskozást Bullying, cyberbullying címmel rendeztük meg és fő előadónak Topa Zoltán alezredest, a Belügyminisztérium Bűnmegelőzési Tanácsának főreferensét hívtuk meg.

Az éves tanácskozást Kovács Péter polgármester úr nyitotta meg. Berecz Ilona a Szolgálat szakmai vezetője összefoglalta a jelzőrendszeri intézményektől kapott beszámolókat. Az elemzés a beszámolóhoz csatolt intézkedési tervben olvasható.

Ezután négy különböző szakmai műhelyben, már interaktívabb formában beszélgettek a résztvevők, ugyancsak a téma meghívott, külső szakértőivel, illetve a Központ pszichológusainak és az iskolai-óvodai szociális segítőknek a bevonásával.

Az első műhelyben Topa Zoltán bemutatta, milyen módszerekkel dolgozik a Cyberbullying témával osztálytermi környezetben.

A második műhelyt a Napraforgó Központ pszichológus munkacsoportja vezette „Kire ütött?” címmel. A bullying családi gyökereit dolgozták fel interaktív módszerekkel.

A harmadik műhelymunkát intézményünk óvodai és iskolai szociális segítői vezették „Ki mit tehet” címmel. A különböző területről érkező szakemberekkel dolgozták fel Word Café módszerrel a jó gyakorlatokat.

A negyedik műhelyben a kerületi rendőrkapitányság szakembereivel és Horváth Szabolcs kapitányság vezetővel r. alezreddel beszélhették meg a bullying hatósági útját az érdeklődők, továbbá bemutatták a rendőrség bullying/cyberbullying iskolákba vitt prevenciós óráit.

A résztvevők fogalmazták meg, hogy inspiráló, szakmailag magas színvonalú, jól megszervezett programon vettek részt.

Esetmegbeszélések, esetkonferenciák

2023-ban 19 esetkonferencia és 26 esetmegbeszélés volt intézményünkben a Szolgálat szakmai egység szervezésében. Az esetkonferenciák célja az adott gyermekkel foglalkozó, különböző szakmák képviselői és a család közti információcsere, és közös gondolkodás az adott probléma minél hatékonyabb megoldása érdekében. Többnyire olyan esetben kerül sor a megrendezésére, ha a gyermek veszélyeztetettsége olyan mértékben megnő, mely szükségessé teszi az azonnali beavatkozást, vagy az eset kapcsán több szakma képviselői érintettek, így a megfelelő cselekvési mód egyeztetése, a munkamegosztás összehangolása elengedhetetlen a hatékonysághoz. Az eredményes szociális segítőmunka, valódi változások csak a rendelkezésre álló erőforrások bevonásával, folyamatos összehangolásával történhetnek.

III. Az intézmény működésének személyi és tárgyi feltételei

Intézményünk működésében sokat jelent, hogy a fenntartó a normatívnál túl jelentős mértékben támogatja munkánkat.

A szociális és gyermekvédelmi ágazatot évek óta súlyos fluktuáció terheli, ez alól a mi intézményünk sem kivétel sajnos. A 2023-as évben 10 belépés és 3 kilépés történt. A 2023-as évet kiemelkedően sok üres állással indítottuk, év végére sikerült az állásokat feltöltenünk.

Vezetők terén jelentős változások éve volt 2023.

Matolcsi Ildikó 5,5 éven keresztül látta el a Szolgálat szakmai vezetését, sajnos azonban 2023 augusztusában elbúcsúzott az intézménytől. Kívülről érkezett új szakmai vezetőnek Berecz Ilona.

A Központ szakmai vezetője 5 éven át Simon Gábor volt, ő februárban adta át a helyét Deleáné Varga Anitának, intézményünk régi munkatársának, aki eddig esetmenedzserként dolgozott, Simon Gábor intézményünk munkatársa maradt, erősítve továbbra is az esetmenedzseri csapatot.

Az átállás mindkét szakmai egységben zökkenőmentesen sikerült.

A tanácsadói csapatban fél állással bővült a pszichológus munkacsoport, így összesen 2,5 munkakörben dolgoznak pszichológus tanácsadók, ezt egészítjük ki heti 5 órában megbízási munkaviszony keretében klinikai szakpszichológusi segítséggel. A jelentősen megnőtt várólista kialakulására reagáltunk a munkacsoportok közti átcsoportosítással, azonban elvonható munkaerő valójában egyik munkacsoportnál sincsen.

A szociális ágazatban is ismert tényezővé vált tehát a munkaerőhiány és ezzel együtt a verseny a jó szakemberek megtalálására és megtartására. A jelentkező szakemberek maximálisan tudatában vannak a kerületek közötti nagy különbségeknek a fenntartó által adott keresetkiegészítések területén. Ezért is nagy **kiemelkedő jelentőségű, hogy a fenntartó részéről intézményünk munkatársai esetében a keresetkiegészítések rendezése megkezdődött.**

Az intézményben dolgozók létszáma 2023. december 31-én:

- 1 fő intézményvezető
- 2 fő szakmai vezető (egyikük esetmenedzser/tanácsadó, másik családsegítő)
- 4 fő esetmenedzser/tanácsadó
- 1 fő szociális diagnózis készítő esetmenedzser
- 2,5 fő pszichológus tanácsadó (három félállású munkatárs és 1 teljes állású)
- 10 fő családsegítő
- 10 fő óvodai/iskolai szociális segítő
- 1 gépkocsivezető (Kertvárosi Családi Szállító Szolgálat)
- 4 fő szociális asszisztens
- 0,5 fő recepció
- 0,75 fő ruharaktáros/recepció

- o 1 fő gazdasági ügyintéző
- o 1 fő takarító/kézbesítő
- o heti 4-5 órában megbízással szerződéssel klinikai szakpszichológus, jogász és fejlesztő pedagógus

Betöltetlen állásunk ugyanebben az időpontban 3 volt.

A személyes gondoskodás formáinak szakmai létszámnormáit a 15/1998. (IV.30) NM rendelet tartalmazza, mely alapján a kerület lakosságszámához előírt szakmai létszám 18 családsegítő, 10 esetmenedzser/tanácsadó és 13 óvodai és iskolai szociális segítő. Ettől intézményünk szakmai létszáma jelentősen elmarad: *7 családsegítő, 1,5 esetmenedzser/tanácsadó és 3 fő óvodai és iskolai szociális segítő hiányzik a jogszabályi normához viszonyítva.*

Azonban a Napraforgó Központ épülete határt szab a létszámbővítésnek, már most is zsúfoltak az irodák és a kliens fogadó helyiségek kapacitása szűkös.

Az óvodai és iskolai szociális segítőink külön telephelyen dolgoznak a székhely befogadóképességének határai miatt.

Az óvodai és iskolai szociális segítők telephelyének megvannak a jelentős általános problémái, leginkább az eltérő munkarendből következően. Az iskolai szünidőkben az iskolák bezárnak, az óvodai és iskolai szociális segítők pedig egész évben dolgoznak, szabadságuk jóval kevesebb a pedagógusokénál. Így amikor a telephelyként szolgáló Centenárium Általános Iskola nincs nyitva, az óvodai és iskolai szociális segítők a Napraforgó Központ székhelyén próbálnak elférni, ami természetesen nem lehetséges (pl. a konyhában adminisztrálnak), hiszen éppen ezért kaptuk számukra új telephelyet, mert a székhelyen nem biztosítható számukra megfelelő munkaállomás. Bár egy állandóan mozgó munkacsoportról van szó, akik idejük legnagyobb részét az ellátott intézményekben töltik, mégis fontos számukra egy központi iroda helység, ahol pl. a csoportmunkában használt eszközeiket tárolják és döntően a csütörtöki team napjukat is töltik.

Másik nehézség, hogy olyan közösségi programokat, szülő- vagy más szakemberekkel történő konzultációkat, mely a kerület egyéb iskoláiba, óvodáiba járó gyerekeket és szülőket érintene, telephelyükre nem szervezhetnek, hiszen egy iskola rendje nem engedi idegen személyek bejárását az intézménybe. Az elmúlt 5,5 év tapasztalatai, mely a szolgáltatás beindulása óta eltelt, megerősítette, hogy a szolgáltatás jellege miatt nem szerencsés az iskolai telephely, illetve **hatékonyabb lenne a munka, ha az óvodai és iskolai szociális segítők irodája a többi szakmai egységgel egy épületben lenne.** Ugyan munkájukból következően irodai tartózkodásuk kevés, hiszen az intézményekben vannak munkaidejük döntő részében, mégis rendkívül fontos információs és hídszerepet töltenek be a családsegítők és esetmenedzserek és a kerületi oktatási intézmények között az érintett gyermekek vonatkozásában, mely szerepet külön telephelyről jóval kisebb hatékonysággal lehet betölteni.

A fenti problémák a székhellyel és a telephellyel kapcsolatban felerősítették intézményünknek azt a vágyát, hogy a fenntartóval egyeztetve megtaláljuk az épület bővítésének lehetőségét, hogy az óvodai és iskolai szociális segítők egy épületbe kerülhessenek a székhelyen dolgozókkal, illetve, hogy a jogszabályi létszámnormákat elérhesse a Napraforgó Központ is. A megnövekedett adminisztrációs kötelezettségek miatt kevesebb

a közvetlen segítői munkára fordítható idő, továbbá az esetek mélyülése, a problémák egyre komplexebbé és nehezebben kísérhetővé válása miatt sem igaz mára az, hogy feladatát intézményünk a csökkentett létszámmal is megfelelően ellátja. Ennek jövőbeni javítása elsődleges feladat.

Minden évben jelentkeznek intézményünkbe hallgatók, akik a szakmai gyakorlatukat szeretnék a Napraforgó Központban tölteni. A szolgálat és a központ felváltva igyekszik eleget tenni a megkereséseknek. Szakmaiságunk fontos tükrének tartjuk, hogy folyamatosan vannak jelentkezők, a gyakorlat közben jó visszajelzések jönnek intézményünkkel és munkánkkal kapcsolatban, a munkatársaknak is szakmai inspirációt jelent a plusz feladat mellett a hallgatók mentorálása. 2023-ban Wesley János Lelkészképző Főiskola szociális munka szakáról volt hallgató nálunk **gyakorlaton. Közösségi Szolgálaton** öt fiatal volt intézményünkben, akik a nyári táboroztatásban nagy segítségére voltak kollégáinknak.

2023-ban intézményünkben jelentős **energiatakarékossági beruházások** történtek. Az épület hőszigetelése **36 501 442,-Ft** értékben megtörtént; ez igen jelentős fejlődés, mivel a régen épült és szigetelés nélküli épület energia felhasználása igen kevésbé volt hatékony. **Napelemes rendszer** telepítése is megtörtént **16 895 263,-Ft** értékben. Mindkét beruházás hivatalosan átadásra került a Szivárvány bölcsődének, aki az épület tulajdonosa, ugyanakkor ezek a beruházások a Napraforgó Központ fűtésében és hűtésében is jelentős előrelépésnek számítanak.

Minden évben elvégezzük a szükséges informatikai fejlesztést, csak így tudjuk jelentős számítógépes géparkunk megfelelő színvonalát tartani. 2023-ban 2 db *asztali gépet* és 2 db *laptopot* vásároltunk a szükséges programokkal együtt **2 275 840,-Ft** értékben.

Alpolgármester Asszony intézményünk működéséhez *1 db minőségi kávéfőzőgépet, 1 elektromos palacsintásütőt* és *1 JBL hangszórót* adományozott összesen **241 496,-Ft** értékben, ezek az eszközök rendezvényeinkhez jelentenek segítséget és a lehetőségeink bővülését és nem utolsósorban a munkatársi közérzetet is jelentősen javítják.

A munkatársak feladatellátáshoz biztosított *mobiltelefonok* közül 5 db -ot tudtunk kicserélni, ezek ingyenesen kerültek átadásra az önkormányzattól.

IV. Képzések, Szupervízió

A 2023-as évben minden családsegítő és esetmenedzser/tanácsadó munkatárunknak biztosítottuk a szupervíziót a 15/1998 (IV. NM) rendeletnek megfelelően, mely **kötelezi a család- és gyermekjóléti szolgáltatásban dolgozókat a szupervízióban való részvételre**. A szupervízió a segítő foglalkozású szakemberek mentálhigiénés karbantartása és fejlesztése mellett minőségbiztosítási elem is, hiszen az esetek külső szakember vezetésével történő elemzése, kiértékelése a gyermekvédelem érzékeny és számtalan támadásra lehetőséget

adó terepén elősegíti a magas szakmaisággal történő szociális esetmunkát. Ezentúl elősegíti a munkatársak mentális karbantartását. Célunk a havi egy szupervíziós alkalom biztosítása munkatársainknak.

A bevezetőben leírt, szakmánkban is tapasztalt általános mentális megterhelődése a klienseinknek; a tágabb környezetünkben jelen lévő polikrízisek intézményünk munkatársaira is hatnak, mégis helyt állnak a hozzánk fordulók gondozásában, kísérésében. A szociális és gyermekvédelmi terület olyan emberi történetekkel dolgozik, mely a szakemberek számára is megterhelő. Ezért munkáltatóként mindent meg kell tennünk, amit tehetünk, munkatársaink kiégés prevenciójáért, mentális jól létéért. Ennek egyik hatékony eszköze a szupervízió, melynek elégséges mértékű biztosítása a munkaerő megtartásában is megmutatkozik, hiszen a segítő munka alacsony bérezése és alacsony társadalmi presztízse mellett a felelősségvállalás magas szintje és családok, egyének komplex problémáiban való folyamatos jelenlét igen megterhelő és jelentős oka a magas fluktuációnak. A szupervíziós alkalmak optimális szintjének elérése intézményünk jövőbeni terveihez mindenképpen hozzátartozik.

Elindult az új továbbképzési időszak, mely 2026 július 1-ig tart, s melynek keretében a képzésre kötelezett középfokú végzettségű munkatársaknak 60, míg a diplomásoknak 80 pontot kell a megadott rendszer szerint teljesíteni.

Sajnos az ingyenesen elérhető képzések megszűntek, így intézményünk költségvetésének terhére biztosítjuk továbbra is munkatársaink továbbképzését, ez azonban a jövőben nagyobb anyagi terhet ró ránk. A képzési keretünk minden évben növekszik a fenntartó támogatásának köszönhetően.

A tanulmányi szerződések jó eszköznek bizonyulnak az elmúlt években a fluktuáció mérséklésére.

V. Jövőbeni célok, tervek

- Az intézményi fluktuáció további csökkentése, a munkafeltételek javítása elsősorban a keresetkiegészítések emelésével;
- a fenntartóval való egyeztetés a Napraforgó Központ helyhiány problémájáról;
- szakmai létszámunk közelítése a jogszabályban előírtak szerint;
- családterápiás és pszichológiai szolgáltatásunkban csökkenteni a várólistákat;
- az új képzési időszakban a munkatársak folyamatos képzésének koordinálása;
- az intézményi szupervízió mértékének optimalizálása.

Budapest,

Hanuláné Kurdi Ágnes
Napraforgó Család- és
Gyermejjóléti Központ
intézményvezető

Berecz Ilona
Napraforgó Család- és
Gyermejjóléti Szolgálat
szakmai vezető

Deleáné Varga Anita
Napraforgó Család- és
Gyermejjóléti Központ
szakmai vezető

Függelék

A NAPRAFORGÓ CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT ÉVES JELZŐRENDSZERI INTÉZKEDÉSI TERVE A 2024. ÉVRE

I. Éves szakmai tanácskozás

Az éves tanácskozás egyik fő célja, a településszintű jelzőrendszeri hálózat működésének minden tag részvételével elkészített írásbeli beszámolókon alapuló éves helyzetfeltárása, és annak rendszerezett visszacsatolása a szakma, a fenntartó, a helyi közösségek számára.

A törvényi előírásnak megfelelően írásos beszámolót kértünk a kerület jelzőrendszeri tagjaitól, a szociális és gyermekvédelmi területről egyaránt. Idén is megkerestük a felnőttekkel kapcsolatban álló intézményeket, a területi szociális szolgálatot, háziorvosokat is.

A központ által a jelzőrendszeri tagok felé kiküldött kérdések arra irányultak, hogy az intézmények saját területükön milyen problémával szembesültek, azokra milyen megoldási javaslataik vannak. Az együttműködés hogyan valósult meg a jelzőrendszer tagjaival

A beszámolókból – az alábbi 5 kérdés mentén – a következő összefoglaló készült.

1. Saját területén milyen típusú szociális/gyermekevélmi problémával találkozott az elmúlt évben?

Az intézmények **a környezeti problémák** közül főként a felsoroltakat érzékelték:

Nevelési problémák (túlfeltés, szülői kompetencia hiányából adódó nevelési problémák,).

Családon belüli konfliktusok – nehezített válások, kapcsolati problémák (ez intézményünkénél is a több éve vezető problématípus, melynek száma az elmúlt években konstans nő)

Gondatlanság, elhanyagolás a családban (testi elhanyagolás minimális esetben jelenik meg ugyanakkor érzelmi elhanyagolás, gyermekek egészséghez való jogának megsértése egyre jellemzőbb probléma)

Bántalmazás (családon belül),

Bullying (iskolai erőszak, kirekesztés is jelen van az intézményekben.)

A válaszadók kiemelték, hogy a **magatartási problémák** közül az alábbiakat észlelték:

Igazolatlan, és magas számú igazolt hiányzás (óvodában, iskolában egyaránt). A szakemberek szerint a szülők néha indokolatlanul tartották otthon – orvosi engedéllyel – a gyermeket. Ugyanakkor a gyermekek gyakran betegen jelennek meg az intézményben

Óvodás-kisiskolás korban figyelemzavar, magatartászavar, impulzivitás, szélsőséges türelmetlenség jellemző egyre gyakrabban a gyerekek viselkedésére

Megnövekedett és kontrolálatlan digitális eszközökkel történő időtöltés

Elemi szociális készségek hiánya. Az óvodás korú gyerekek, az elemi szociális ismeretekkel nem rendelkeznek, önkiszolgáló tevékenységeik gyengék

Internet-függőség kiemelten jellemző a középiskolás korosztályra, melynek veszélyeivel nincsenek tisztába. Egyre gyakrabban megfigyelhető az osztályközösségekben az anonim cyberbullying- internetes zaklatás melynek áldozatai komoly pszichés és mentális megterhelésnek vannak kitéve mely kihat kortárs kapcsolataikra, magatartásukra, tanulmányaikra. Az anonimitás miatt a csoportok és zaklatók azonosítása szinte lehetetlen, így kevés eszköz van az áldozat és a bántalmazó közötti kommunikáció rendezésére

Kriminalizálódás /Deviáns viselkedési formák (garázdaság, kábítószer birtoklás, sikkasztás). Míg az óvodás- kisiskolás korban elsősorban a magatartás és viselkedési zavar során mutatkozik meg a probléma addig a felső tagozatos és középiskolás diákoknál a különböző élvezeti szerek használata snüssz, e-cigi, elfbar, illetve kapudrogok használata erősödik a szakemberek tapasztalata szerint.

Falcolás (önsértő magatartási formák) **Evészavarok** leginkább a kamaszlányok körében előforduló viselkedési forma melynek hátterében komoly szorongási problémák manifesztálódnak, szülőhöz való kötődésre, válások során lojalitáskonfliktusra utal mely a gyermekekben nehezen feloldható konfliktus okoz. Ezeknek a helyzeteknek a megoldására szakember segítségét tudjuk felajánlani Központunknál.

Az **anyagi problémák** közül az alábbiakat tapasztalták:

Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézményekben (CSÁO) begyűrűzött az „örökölt szegénység” problémája, ami megnehezíti a beköltöző családokkal történő hatékony szakmai tevékenységet (ezen szülők szülei is nagy szegénységben éltek, rátanultak a túlélést segítő formákra; a családok nem rendelkeznek megfelelő ismeretekkel a gyermeknevelés, pénzkezelés területén sem)

Az **egészségügyi problémák** sorából kiemelték, hogy:

Megnövekedett a pszichés problémákkal küzdő gyerekek és szülők száma

Még mindig jellemző a beilleszkedési és magatartás probléma (mentális háttérrel)

2.Milyen javaslatok vannak a felmerült problémák megoldására?

A válaszokból a következőket emelném ki:

Nevelési fórum megszervezése (erre volt már példa ADHD konferencia), szakmai segítségnyújtás a pedagógusoknak és gyermekek számára a média hatásiról, digitális veszélyekről, közösségi média felelősségteljes használatáról

A kirekesztés témakörében érzékenyítés a kamaszok körében

A szülők felkészítése a szülői szerepre, szülői szerepek erősítése

Prevenációs előadások szervezése szülők számára

Foglalkozások szervezése a diákoknak a bullying, közösségi média használatáról negatív hatásairól

Több szakmaközi- és eszmegbeszélés a jelzőrendszer tagjaival

A pszichológiai, fejlesztőpedagógiai tanácsadási lehetőségek növelése

Az iskolapszichológus és iskolai szociális segítő több időt töltsön az intézményekben

Védőnőkkel, gyermekorvosokkal, pedagógiai szakszolgálattal gyakoribb tapasztalatcsere

3.A jelzőrendszer tagjaival, intézményeivel milyen volt az együttműködés?

Több intézmény kiemelte, hogy nagyon jó volt az együttműködés a többi intézménnyel.

Az iskolák leírták a rendőrséggel történő hatékony együttműködésüket. Az S.O.S. Krízis Alapítvány sok támogatást kapott a Gyermekétkeztetési Alapítványtól valamint a Napraforgó Központ segítségével is számíthattak, és a Vöröskereszt helyi szervezete is sok adományt juttatott el a lakóiknak.

Az iskolák és az óvodák is nagy segítségnek élték meg az iskolai-óvodai szociális segítők jelenlétét, tevékenységét az intézményekben (szolgálatkészek, felkészültek, lelkiismeretesen dolgoznak, tevékenységük hiánypótló).

Néhányan leírták, hogy gyakoribb, részletesebb visszajelzést szeretne a Napraforgó Központ munkatársaitól, illetve a jelzőrendszer többi tagjától.

4.Milyen szolgáltatás hiányát érzékelte a saját területén?

- Szakmaközi megbeszélések összehívása több jelzőrendszeri tag bevonásával
- Szülői szerepre való felkészítő foglalkozás
- Egyszerűsített, lényegre törő útmutató, amely leírja, milyen tünetek észlelésekor kell azonnal jelezni a szakszolgálatok felé
- A bölcsődével, védőnővel való konzultáció a gyermek óvodába kerülése után (óvoda részéről)
- A részletes visszajelzés hiánya a jelzőrendszeri tagoktól egy-egy eset kapcsán
- Megfelelő mértékű pszichológiai/pszichiátriai ellátás biztosítása a kerület lakosainak
- A pedagógusoknak ismeretterjesztő foglalkozás az ADHD-val kapcsolatban
- Idősellátás terén hiányzik a pszichológiai megsegítése az idős embereknek, nehezen és hosszú idő múltán jutnak segítséghez.

5. 2023-as évben milyen típusú bullyingot tapasztalt az intézményében?

Több oktatási intézmény jelezte felénk, hogy a diákok között egyre gyakoribb a bántalmazás jelensége. Ennek legtöbb formáját tapasztalták már a pedagógusok.

Kiemelték, hogy a cyberbullying egyre gyakoribb jelenség a tanulóknaál. Gyakran válnak ilyen jellegű támadások áldozatává a gyerekek. Ennek a jelenségnek a kezelését a hozzá kapcsolódó problémaköröket gyakran nem tudják a kollégáik saját eszközeikkel megoldani ezért fordulnak az intézményekbe delegált iskolai szociális segítőkhez. Vannak intézmények, ahol pszichológus, mentálhigiénikus szakember segíti a pedagógusok munkáját, Ők hatékonyan tudják már a folyamat kezdetén kezelni a bántalmazás bármely formáját. Fontosnak találták a szakemberek, hogy edukálják diákjaikat arra, hogy mi a különbség az ugratás, konfliktus és zaklatás között. Ezeket a határokat a diákok gyakran nem érzik és emiatt vállnak óhatatlanul is zaklatóvá.

A 2023-as év jelzőrendszeri működéséről szóló éves szakmai tanácskozás 2024. február 29-én került megrendezésre. Az éves tanácskozás megrendezése a Szolgálat szakmai egységének feladata, de egész intézményünk részt vesz az előkészítésben és lebonyolításban.

Idén - munkatársainkkal együtt - 92 fő vett részt a tanácskozáson.

Az előadás témájának feldolgozására szakmai műhelyeket szervezünk évek óta, mivel így lehetséges szűkebb körben az adott témára reagálni, kérdéseket és véleményeket megfogalmazni, és ez is egy újabb fórum, ahol képet kaphatunk kölcsönösen arról, milyen nehézségekkel küzdenek az intézmények gyermekvédelmi és szociális téren.

Éves jelzőrendszeri intézkedési terv

1. Az előző évi intézkedési terv célkitűzéseinek megvalósulása

- A szakmaközi megbeszélések megszervezésénél törekedtünk minél több jelzőrendszeri szakember jelenlétére.
- A kerület pedagógusai számára megszervezésre került egy 3 alkalmas sorozat az atipikus gyermekekkel kapcsolatban a Bethesda Gyermekkórház szakembereinek vezetésével
- Több alkalmas tematikus előadás a jelzőrendszeri tagoknak a jelzőrendszerről, jelzőrendszeri szerepekről
- A fogyatékosügyi tanácsadás szélesebb körben való meghirdetése
- A fővárosban működő szakmai fórumokon való aktív részvétel

2. Célkitűzések és vállalások a 2024-as évre

A jelzőrendszer tagjainak beszámolóiból összegyűjtött igényeket figyelembe véve az alábbi célkitűzéseink vannak:

- Minél több szakember, tudja, mi a teendője egy veszélyeztetettség gyanúja esetén; mi az, amit jeleznie kell
- Segítsük a jelzőrendszer tagjait, hogy aktívabbak legyenek a jelzőrendszer működésében;
- Interkulturális nehézségek kezelésében segítségnyújtás a különböző területeken működő szakembereknek
- A jelzőrendszeri tagok kommunikációjának, kapcsolódásának támogatása szakmai megbeszélésekkel
- Bullying prevenció az oktatási intézményekben
- Prevenciós programok szervezése, csatlakozás az intézmények prevenciós programjaihoz
- Szülők iskolája tematikus szülőcsoportok (konfliktuskezelés, szülőiattitűdök erősítése, kamaszokat nevelő szülők eszköztára)
- Tematikus, interaktív érzékenyítő programok szervezése célkorosztályoknak

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai vezetője,
jelzőrendszeri felelős

